

~~Mr.~~
~~4/16/5.~~

R.M.K.T.
1571

Seelys.

1571

L ELKI IGAZGATAS

Coll. N. A. Enyed. 1715.

BETEGSEGBEN,

ES AZ HALAL ARNYEKABAN.

M E L L Y E T.

ANGLUS nyelvből, édes Nemzetében
levő Gyengeknek s Betegéknél kedvéért
Magyar nyelvre fordítót, és belől meg
említett kegyes Patronusának, s
kegyes Patronájának kölcségekkel
Belgyümében ki bocsáttatott.

PATAI BALOG JÁNOS.

Ez kettő a Keresztyéni életnek Sümája
Szentül élni, s bódogul meg halni.

Mor.

4465

Tfel. 14. 22. Sok háborúságok által ke
nékünk az Isten országába mennünk.

*Levelem
V. G. G. G. G.
S. J. J. J. J.
S. J. J. J. J.*

Nyomtatott ULTRAJECTOMBAN.

ERNESTUS VOSKUL által.

MDCC. Efstendöben.

ANEMES ERDELY ORSZA-
GABAN ELO, TEKINTE-
TES NEMZETES BAR-
CSAI NAGYHAZNAK,
EGYIK IGAZ TAG-
JANAK TEKINTE-
TES S NEMZETES,

BARCSAI ABRAHAM
URAMNAK, KEGYES S
ISTENFELO PATRONU-
SOMNAK O KEGYEL-
MENEK.

ES AZON.
TEKINTETES UR KEDVES
HITES TARSANAK, TE-
KINTETES S NEMZETES
KENDEFFI ANNA
ASZSZONYNAK, KEGYES
S ISTENFELO PATRO-
NAMNAK O KEGYEL-
MENEK.

Ami Urunk Jészus Christusnak örökké
valo Atyától, a békefélgnek Urától, ez
életben szerencsés életet, jó egészséget, a
következendő életben pedig, örökké való
böldöglőgot kívánok.

A
K E G Y E S
OLVASOHOZ.

Z első Embernek esetitül fogva
az emberi nemzetre szállott be-
tegségeknek nyavalyáknak ne-
mei, s számai, olly fokak,
hogy azoknak számát az ember nyelvvel
elől nem számlálhattya, szemcivel nem
lépheti, mellyek nem egyebek hanem az
halálnak Hopmesteri és követi: és mi-
koron azok az emberekre árviz modgyara
(maid minden napon todulnak s rohan-
nak) oh melly nehézen s kefervéssen gyö-
trik sanyargátták az embereknek mind
testeket s mind pedig elmejeket: Ugy hogy
fokszor az emberek á keferves kinzo nya-
valyáknak s betegségeknek emlekezetekre
is csak nem elájulnak. Innen vagyon már
az hogy mihélt ez emberek (kiváltképpen
az nagy Rendek) önnön magokat roszszul
érezik avagy betegségben esnek, ottan mind-
gyárt minden halladék nélkül orvos Do-
ctort hivatnak, ugy örzik oltalmazták testi

egésségeket és azt minden jószágoknak, gazdagságoknak, kincseknek eleiben téstik; Noha *pedig ez a mi földi házunk az az testiünk*, 2 Cor. 5:1. A melyben a mi lelkünk keves ideig, *ugy mint Lxx. vagy Lxxx. esztendeig*. Solt. 90. 10. He- lyheztetik Istentől, az ő eredetjére nézve csak *pór s azza kel lenni*. Terem. 3. 19. Nem egyéb hanem *fergeknek esedéle mel- lyet azok meg rágna*. Job 19. 26. *Fü mellyen ha az Isten haragjának széle által mégyn többé nem lézen*. Solt. 103. 15. 16. Csuda dolog még is hogy az emberek annyira kedveznek testeknek. De nagyon még más betegségek is az embereknek t. i. az ő lelki betegségek az az meg romlott bűnös természetek, az melly fokkal kefe- vésebb és fájdalmasabb az testi betegségnél, de ez betegségeket az emberek, igen unal- mássan restellén s él mulován akarják or- vosolni s orvostoltáni, fött meg gyakorta azokra is sokak neheztélnek haragúsnak a kik őket ezen betegségekből lelkeknek fájdalmiból s az *ördögnek töréből ki akar- ják szabadítani*. 2 Tim. 2. 26. De vallyon mit használ az embernek ezer esztendeig élni, ez világnak minden kincseivel, gaz- dag-

dagságivál, jószágivál birni, ez testi élet- nek nyavalyait betegségít el kerülni sem- mi fájdalomat ez világban nem kostolni? ha azonban lelke az fertelmes és szarvas vét- kekkel mint valami belpok lossággal meg rakodott, a kegyetlen Sátánnak töriben s szolgálatyában akadott, és az Istennek rettenetes haragja s busúlása mint valami elés fegyver az égből fűg az fejére? Ugy hogy ez élet után semmit egyebet nem- várhat, hanem az örökké valo halált és kárhozatot, mind lelkere s mind pedig testere nézve, azért mondgya édes Idvö- zitönk. Matt. 16. 26. *Mert mit használ valakinek ha mind ez világot meg nyeriis, ha az ő lelke meg büntetetik*. Illik hát minden lelke idvösségét szomjuhózo em- bernek az lelket törben ejtő gazdagságo- kat félre tenni. 1 Tim. 6. 9. 10. Es azokra áhitozni törekedni, a mellyek örök- ké meg maradnak a Christusnak intése sze- rént. Matt. 6. 9. 33. *Hanem keressétek először az Istennek országát, és annak igaz- ságot, és mind azok meg adának néktek*. De oh melly unalmássan keresik az embe- rek az mennyeknek országát s lelkeknek idvösséget; fött annyira el hatalmazott fok helye-

helyeken á testi s világi szorgalmatosság, hogy testi s mulando javokat előbb keressék á mennyeknek országánál s lelkek idvösségénél, fött sokaknak az világi nagy szorgalmatóságnak miatta eszékben sem jut, hogy meg halál is vagyon innét el kel költözniek: Hanem á midőn hirtelen betegségben esnek, á mikormár az halál zörget az ő sziveknek ajtaján, akkor keszítik magokat az harcra akkor akárnak szert tenni az ördögnek álnok fugallási incselkedési ellen való fegyverekre, akkor akarnak meg térni s életüket meg jobbitani s nem pedig annak előtte: Innen vagyon már az hogy az hitek gyenge s erőtelen, mert á keresztyéni hadban és amaz nemes hárczban. 2 Tim. 4. 7. annak előtte magokat nem gyakorlották: Igaz dolog ugyan hogy az az idő, és az az ora, nem kelő az meg tételre mellyben á meg térés igazán és valóságosan meg léfzen; De melly ritka példa az hogy á kik kesőre kiváltképpen halálóknak orajára hallaszották meg térefeket igazán meg tértenek volna, amaz keresztfán meg tért tolvajon kívül az sz: írásban többet nem olvásunk, á kit á Christus readkivül és csudálatosan

latossan térített meg. Luc. 23. 42. 43. Intetétel azért K. O. hogy meg térédet haláloznak s keservés betegségednek idejére ne hallásfzad, á mikor fejed kézd szedülni, szived ájulni, ékes nyelved kezd meg némulni, úgy hogy édes Jéusodat sem hihatod segítségére: Hanem á mig erőd vagyon egészfében vagy, és á mig azok az veszedelemnek napjai reád nem következnek, á mellyekről azt mondgyad nem szeretem ezeket. Pred. 12. 2. Térj meg á te urádhoz Isténedhez, készítsd el tennen magadat mint á Christus Jéusnak jo viteze azokra az próbákra, á mellyek árviz modgyára reád fognak rohanni. Solt 42. 8. Fegyverkezzél fel az Istennek minden fegyvereiben hogy meg álhass az ördögnek álnokfági ellen. Eph. 6. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. Ez lelki igazgatást is melly az Izent írásbol á te keserves nyavalyaidban s betegségidben, fött az halálhoz való közelgetésidben vigasztalásodra s bátorításodra ki szedegettetet tarcsd lelki fegyverednek. Hogy pedig K. O. ez kis munkáczkat mellyet egyedül czelekedtem az gyengeknek s tudatlanoknak kedvéért közönségesse mértem tenni, nem gondolvan

A K E G Y E S

dolván azokkal az kik nem csak ilyen együgyü fordítást, hanem meg az nagy elmejü emberektül származott munkákat is meg szokták vetni s utálni.

Elő oka ez, mert midőn édes Nemzetem között bujdosnám találkoztam olyan helyekre, az kiknek lakosi az nagy hofzfas ideig rajtok fén forgott inségnek nyomorúságnak miatta lelki Pásztoroktül meg fosztattanak, kik között felés betegek voltak, magoknak Vigasztalott s Bátorított keferves nyavalyájokban betegségekben nem találtak: akkor gondolkoztam magamban hogy ha valahá az olyan betegségekben levőknek szolgálhatnék; jo Istenem méltatlanságomat nem nézte ez idegen Országban tudományomnak öregbítéséért fel vézerlett, akadtam ez kis könyvéczkére, ugyan azon Isten dicsőffége szerelmétül viseltetvén kezdettem fordítani, mellynek fordítását el is végéztem, el végezvén vélem edgyütt az Christus Jéhus országának terjesztésére igyekező böczületes Magyar Atyámfiaitul tanácsot kerdettem ez kis munka felöl, javallottak hogy közönsegeffe tégyem.

Második oka ez, mert vadnak Nemzetem

O L V A S O H O Z.

zetem között olyanok á kiknek ninczen Bibliájok, vagy ha vagyon is á szent írásbéli helyeket nem tudgyák meg keresni, kíváltképpen akkor mikor keferves nyavalyákkal betegségekkel terheltetvén beteg ágyokban kinlódnak: (mellyeknek elő keresésében meg az egészséges elme is el fírad) itt pediglen egy csómóban fel talallýá az beteg azokat az szent írásbéli helyeket mellyek bizonyíttyák s állatttyák büneinek meg bocsáttatását, testenek az utolso napon az Istennek hatalma által valo fel támasztatását; ebben fel tálalod azt á vigasztalást hogy tégedet az Christus az halálnak félelmitül, az örökké valo kárhozatnak rettegefitül meg szabadítot; fel tálalod holottadon valo szomorkodásodnak rendit és mondgyát, talasz itt rövid de áhítatos fohászodalokat, mellyeket beteg ágyadban az Szent Lélek Istennek benned munkálodo ereje által az égek felé az te Urádhöz Istenedhez fel bocsáthát: Ved jo neven azért K. O. ez kis munkácskát, ha pedig valami vigasztalást beteg ágyadban ez Lelki igazgatásból vehézt, tulajdonítsad jo Istenednek á ki tégedet mind meg gyógyíthat mind pedig

A KEGYES OLVASOHOZ.

pedig holtod után örökké valo boldogsággal meg koronázhát; vegyétek jo néven tiis kegyes FAUTORIM SDAJKAIM á kik Isten dicsőffége-héz buzgo szerelmeteknek jelet sem ez kis munkácskának kibocsáttatáfatul, sem pedig én tülem ez együgyü munkácska mellet Fáradozotul meg nem vontátok. Ellyetek az Jehovanak.

Kegyelmeteknek alázatos

Alumnus.

P. B. J.

LELKI

LELKI IGAZGATAS, AZ ELSŐ SZAKASZA.

Bé foglallya Lelki igazgatását az Betegnek, az melly minden időben szükségesképpen meg kívántatik; de kíváltképpen az nagy betegségekben és az halál völgye árnyékában.

ELSŐ RÉSZ.

Miért á betegség bocsáttatik Isten-tül az Émberekre?

Mint hogy az halál az bűnnek szekere és büntetése, ugy az betegség is Először Istentül á mi bűneinkért bocsáttatik mi reánk; á mint ezt világossan és nyilván tanította az Szent írás. Jan. 5. 5. A Christus azt mondgya amaz harmintz nyóltz eszendőtül fogva valo

valo beteg embernek. Jan. 5. 14. *Imé meg gyógyultál, többé ne vétkezzél; hogy gonoszbul ne légyen dolgod: Az holott nyilván bizonyította hogy az ő betegségeknek oka volt az ő bűne. A Sz: Dávid is hasonlátosképpen meg vallyá magáról. Solt. 38. 4. 5. Nincsen épség az én testemben, á te haragod miatt: és nincsen békeffég az én fntaimban az én bűneim miatt: Mert az én hamisságim el börtötták, az én fejemet; és mint egy nehéz tereb, reám nehezűltenek erőm felett. Ugyan ezt vallyá és isméri meg másut is, mikor látná hogy az öldöklő Angyal á népet vágná. 2 Sam. 24. 17. Imé én vétkeztem és én cselekedtem hamisságot, ezek pedig mint az bárányok mit vétetienek? Kérlek inkább forduljon az te kezéd én ellenem, és az én Atyámnak háza ellen. 5 Mófes 28. Az Isten fenyegeti Mófes által á népet, ha az nép nem akar engedelmeskedni az ő szavának: (az ő több csapási között) meg emészti ötet és öszve rontya ötet; idegen betegségekkel és nyavalyákkal. v. 21. 22. 27. Hozzádagásztya az Ur á dög halált miglen meg emészti tégedet arrol az földről; meg vér tégedet az,*

Ur száraz betegséggel, gyúlasztó és iz, zasztó betegséggel. Meg vér tégedet az Egyptomnak fekélyével, és súllyel, varral, és viszketeggel, melyekből meg nem gyógyíttathatol. És más egyéb betegségek, keresztfelélék, és nyomorú ágak is, bocsáttatnak Istentől mi reánk az mi bűeinkért.

Másodczor bocsáttatnak mi reánk Istentől az betegségek azért, hogy az mi hitünk meg próbáltassék és meg kifizetessék: (á mint szent Jóbe:) hogy meg lássa azt mi bennünk mennyire szerettyük mi ötet? mennyire bizunk ő benne? és reménységünket mennyire hélhezttettyük ő benne? mikor minket külömb külömb féle nyavalyákkal és betegségekkel látogat: Az hol mindeneknek előtte azt cselekedgyed, hogy az te Uradhoz Istenedhez, tellyes szível, tellyes lélekkel, térj még, az te gonosz utaidrol, és sirva tégy vallást az te Istened előtt, az te sok rendbéli vétkeidről és gonoszságidrol, melyekért bocsátotta az Isten te reád azokat az csapásokat, büntetéseket, és betegségeket. Akkoron te tellyes vigasztalást és batorfágot vészelsz á te bűneidnek meg bocsátatása

tatása felől, á mint az Evagyéliomban meg ígérte, á kinek végéremehetetlen irgalmasági, ajánlyák tenéked önnön magokat, és azért rendelte az Christust az Atya Isten, hogy ő benne s, ő általa minden gonoszságokat meg bocsássa az hiveknek. 1 Jan. 1. 7. *Es á Jézus Christusnak az ő Fiának vére, tisztít meg minket minden bűneinkből. 5. 9. Hamagvallyuk á mi bűneinket, hív és igaz az Isten, hogy meg bocsássa minékünk á mi bűneinket, és meg tisztítson minket minden hamisságtul.*

Mikoron így vallást töttel bűneidről, és könyörgöttél Istenednek, akkor bűneidnek bocsánattyát meg nyéred; és azt magaddal bizonyosan elhiteded, és semmit á felől ne kételkedgyél, hogy az á büntetés az mellyet szenyvedcz, avagy á melly nehézségeket nyavalyákat eresz téstédben, á csak atyai veszfő, mellyel tégedet magához veszfő akar búzni, mint fiát (:s leányát:) az bűnöknek, batorfággal való cselekedetektől. Az Isten nagy indulattal szereti az ő hiveit, és mindeneket arra á végre cselekezik ő vélek, hogy őket magához térítse és jobbá tegye.

tegye. Sid. 12. 6. *Mert á kit, szeret az Ur meg, dorgállyá, meg ostoroz pedig mindent valakit fiava fogad. 1 Cor. 11. 32. De mikor büntettünk, az Urul tanítatunk hogy ez világgal el ne kárhoztattunk. Hogy ne kinlodgyunk és gyötrődgyünk az Pokolban mind örökké. Te pedig ne félj, ne kételkedgyél, hanem magaddal bizonyosan el hiteded, hogy az Isten á te menyei Atyád tökéletessen szeret tégedet, és könyörül terajtat, mikoron látta hogy az könyörtelenségnek ideje el jött; és ez az ő haragja nem kegyetlen kínzónak haragja, hanem atyai harag, mellyel nem akarja az te el veszfédet, hanem meg térfédet, meg jobbulásodat, és meg tartatásodat. Ez bizonyos dolog az mellynél bizonyosabb nem lehet, (:hogy mikik kicsiny hitűek vagyunk:) nehezen hihettyük azt el; mindazonáltal ilyen haborújában is á léleknek nem töri el. *A gyenge nád szálát, és nem őrtya el á fűstölgyő gyertya belet. Esa. 42. 3. Mert ő lakozik az alázasoknak lelkekben, hogy azokat meg éleszsze. Esa. 57. 15. Mint példa Ezékiás, á kivel nem cselekedett kegyetlenül, ha-**

nem mikor az ő betegségében könyörgött Istenének, az ő könyörgését meghalgatta és meg gyógyította. Efa. 38. 2. 3. 5. 2 Kira. 20. 2. 3. Így Dávid is könyörgött az ő nagy nyomorúságában. Solt. 39. 9. *Minden én vétkeimből szabadíts meg engemet, és a bolondoknak szidalmazására ne ves engemet.* V. 11. *Ved el én rólam a te ostorodat.* V. 44. *Szünyel meg én tőlem, hogy vehessek erőt; minék előtte elmennek.* Solt 79. 8. *Ne emlékezzél meg mi ellenünk az előbbi bűneinkről: hamar vegyenek elöl minket a re irgalmasságid, mert igen meg nyomorodtunk.* V. 9. *Légy segítségül minékünk mi szabadító Istenünk, a te nevednek dicsősségeért: és szabadíts meg minket, és a mi bűneinknek légy kegyelmes a te nevedért.* Ezekben és több ezekhez hasonló helyekben, a Sz: Dávid először könyörög, az ő bűnének megbocsátatásáért, hogy az Istennek szabados és bűnösökhöz való nagy kegyelméért s a Christufért igazittásék meg; annakutánna kéri Istenét, hogy az ő haragját szüntesse meg, csapását fordítsa el, és büntetését vegye el róla, s szabadítsa meg őtet az ő nyomorúságiból. Így te is cselekedgyél

gyél mikor betegségedből vagy egyéb nyomorúságidból való meg szabadulásodért könyörögsz, de mindenkor hozzáadgyad ez hával való szollásnak formáját; ha az Urnak akarattya, és ha jónak láztik az ő szemei előtt, kövéssed ebben édes Christusodat, ki ezt mondotta sz: Attya előtt. Matt 26. 39. *En Atyám ha lehetséges, mulyek el ez pohár én tőlem: mindazáltal nem, úgy légyen a mint én akarom, hanem a mint te.* Bizonyára mi magunk minnen magunkra jobban gondot nem viselünk, mint a mi könyörülő szerelmes Atyánk gondot visel mi reánk, az ő végeretmehetetlen hatalma, bölcscsége, és jósága szerint, a ki soha is szent szemeit rólunk el nem fordította, úgy visel gondot mi reánk. I Pet. 5. 7. *Minden gondokat ő reá vessétek; mert ő neki gondgya vagyon ti rólatok.* A ki ad életet, eledelet, mozgást, minden teremtet állatoknak, a kik vadnak itt alattaz földön, gondot visel mind azokra lokkal jobban, hogy nem mint a teremett állatok kívánhatnak ő sz: Felségétül.

II. R E S Z.

A betegségnék idején, az hitnek frük-

léges voltárol, és az hitet erőssítő dolgokrol.

Mikor az ember az ő beteg ágyában fekszik reá todulnak mindgyárt keserves és lelkét bádgyasztó kifirtetek; mindenek felett pedig igen szomorú és nagy kifirtet, próbá ez, hogy az halál, mint valami irtóztató kép, az szeme előtt forog, ezt gondolja önnön magában, mely kevéssé engedtettr néki élni ez világban, barátival, atyafiával, joakarióval, szerelmefivel, és más egyéb külső javaival, az mellyekben gyönyörüléget, mulatságot talált önnon magának: Annakútánna az ő ilzonyu s fertelmeslelkét fértegető s mardosó bűnei, mellyeket cselekedett Istenének akarattya s parancsolattya ellen, élő állanak kéfszen, és nagy erőszakosképpen reá todulnak, mellyek csudálátosképpen mardoslák, fértegetik, lelke is méretit, és sokkal többeknek, számosabbaknak, lázának akkor hogy semmint annak élötte.

Akkor mint egy öfzve alkúdvá elől állanak az haláltul való félelem, irtózás, az Istennek rettenetes íteleti, és az örökké való kárhozatnak kinnyai, retténetes, ilzonyu, s ki mondhatatlan félelmekkel

ijész-

ijésztik szivét; Es ebben az ütközétben s holállál való tufakodásban, hanem ha á mi szivünk bátorittatik, hitünk erős és álhatatos léfszen, másképpen nagy és keserves kifirtetben esünk; ezek pedig á félelmek, rettegek, mellyek betegségünknek idején reánk következnek, sokkal keserveesebbek és fájdalmaffabbak, hogy nem mint annak előtte voltanak, ennek pedig oka ez, hogy á mi hitünk igen kicsiny és gyenge, s nem is tamászkodhatik máshoz, hanem az Istennek beszédéhez, és abban le tött s Isten szerelmefinek igertetett ígeretit fogja meg á mi hitünk, á minéműek, minden bűneinknek meg bocsáttatálá á Christus által, testünknek fel tamadása ez utolsó napon, á melly leg kivanatosláb, leg örvendetesebb, á szentekkel való társalkodásunk á dicsőiségnék országában, és mind azok az ajandekok á mellyek ajándekoztattak és ajándekoztatnak minékünk á Christusban és á Christus által.

Annakokaért ezekről az Apostoli vallásnak avagy Crédonak négy agázarirol á mellyek. (1) A szenteknek egyessége, mellyet hinnünk kel hogy vagyon, és hogy

miis azok közül valók vagyunk. (II) Minden bűneinknek meg bocsáttatása á Christus János vére által. (III.) Testünknek fel támadása az utolsó napon. (IV.) Az örök élet. Illik hogy minden napon szorgalmatozzan, de kiválképpen betegséguinknek és halálunkhoz való közelgetésuinknek idején elmélkedgyünk.

Ezekhez az hitnek ágazatihoz, foglaljuk ismét, ez következő szent dolgokat.

I. Mindenek felett á buzgófégo és áhítatos könyörgést, könyöröggyünk szüntelen á mi hituinknek nevékedésért, és meg erőssítetéseért, á mint az Apostolok könyörgöttek édes Idvözünknek. Luc. 17. 5. *Uram nevellyed á mi hituinket.* Es á mint ama gyermeknek atya, á kibén néma ördög vala. Mark. 9. 24. *Híszek Uram, légy segítségül az én hibetetlenfégemnek.*

II. A könyörgéshez adgyúk, á serény és gyákorta való Isten beszédének olvasását és halgatását; mert az igenek halgatása, olvasása által nevékedik és nemzétetik mi bennünk az hit. Rom. 10. 17. *Azért az hit az hallásból vagyon, az*
hallás

hallás pedig az Istennek ígéje által. Az honnét is hivatattik ajakaknak gyümölcseinek, á melly az Istennek beizéde által léfzen. Esa. 57. 19. *Meg ujjitom az ajakaknak beszédeket.* Apost. 10. 44. *Mikor meg ez ígétet szöllaná Péter, szölla á Szent Lélek, mind azokra, á kik halgattyak vala é beszédet.* Innet hivatattik az Istennek beszéde. Urnak karjának. Esa. 53. 1. Rom. 1. 16. *Isten hatalmának az idvösségre.* Col. 3. 16. *A Christusnak beszéde lakozzék ti bennetek böséggel.* 2 Tim. 3. 15.

A melly Istennek beszédében talál á mi szivünk, és á mi lelkünk önnön magának, ilyen vigasztalásra és erőssítésre való három erősségeket, á mellyekkel á mi hitünk erőssítethetik. (I.) A Christus sok szenyvedésnek s érdemének hasznát, á melly ellenében tetettetik á mi meg számlálhatatlan nagy és sok vétkeinknek. (II.) A mindenható Istennek, hatalmát, és annak természeti hajlandóságát, az bünösöknek bünöknek meg bocsáttatásokra. Eze. 18. 32. *Mert nem gyönörködöm az halálra volónak halálában, azt mondgya az Ur Isten: Térjete meg*

meg azért és élyetek. (III.) Az Istennek az Evangyliomban letött kegyelmes igeretit az ő valasztottihoz, á kiknek számok közöttül valónak vallocl magadat lenni.

III. Az Isten beszédének szorgálmatos olvasásához, tanulásához, halgatásához, és á buzgólagos könyörgeshez adgyad á szent Sacramentommal valo elést, az holott hit által észced á Christus szent testet és vérét, (: á holott találod meg hit által, á te lelkednek békefféget:). De meg lássad hogy jól el készüly, ne is mérfély alnoklágnak kezével, s bünnel meg fertőztetett meg undokittatott szível oda járulni, s azzal elni: Mert bizonyára sokkal retenetesebb, siralmasabb dolog s vétek, készületlen és bünnel meg fertőztetett szível oda járulni; ekképpen semminek álitani, hogy nem mint sok eszten-deig is Sacramentomnak vételél nélkül elni. A melynek vételében mely éktelenül s keserveffen vétkeznek az emberek mi közöttünk, ezért is az Istennek ítélete, s büntetése, hocsáttatik minden napon az emberekre á mint szent Pál szól. I Cor. 11. 29. 30. *Mert á ki észik és iszik méltatlanul,*

tatlanul, kárhozatot észik és iszik magának hogy meg nem böczüli az Urnak testet. Ezért is vadnak ri közöttetek sok erőtelének és betegek, és el aluttanak sokan. Ez á Christusnak bizonyára igen nagy s kíválképpen valo szerelmének jégye s bélyege mi hozzánk, hogy á szent Sacramentomban és vácsorában erőffit minket, önnön magát adgya és ajánlya egészlen, minékünk, hozzá kapcsolván es szorítván minket önnön magához mint tagokat Föhöz, hogy így mind örökké ismertessünk, erőffitessünk, oltalmaztassunk és meg tartassunk ő tüle. Innen minden kegyes lélek, meg tanulhattya s meg ítélteti azt, hogy á Christusban vagyón meg tartásra volo erő s hatalom: Ismét itt igen meg kívántatik, hogy mi ezellen, bölcsen, gondolkodgyünk ez nagy jó tétéményről; á mi gyenge s kicsiny hitünket fel indicsuk annak (meg szemléléltére, melly útálatos) és nagy bün az, és melly rettentetes büntetés követi azokat, á kik ezt á szent Sacramentumot meg fertőztetik készületlen oda valo járulásokkal; ne is gondolkodgyék az á lélek ugy á ki azt meri cselekedni, hogy az fellyeb meg em, litete

litett nehéz fenyegetéssel, hijjában élt volna a szent Pál Apostol; mert igaz az Isten és merő azon igazság önnön magában: minden bizonynál el hidgyék azok a kik a szent Sacramentumokat meg nem böcsüllik, hanem meg fertőztetik készületlen oda való járulásokkal, hogy az fellyebb meg említet büntetést, Istennek rettenetes ítélettel nem kerülük, ha előbb nem, amaz atolsó napon. Illik azért hogy mi jó készüllettel s buzgóssággal járuljunk a szent Sacramentumoknak vételekhez, a hol a mi lelkünk meg ujjíttatik a mennyei éleddel, a mi hitünk a mi meg térésünk, a mi reménységünk, a mi bátorfágunk inkább meg erősítette és meg nevededik.

III. R E S Z.

Azokról az három dolgokról, az melyek a betegségek idején, és az halál árnyékában ijeszti, rettentik, az embernek szívét lelkét.

I. A BűN. Azok a bűnök a melyeket mi életünknek minden idejében, hamissan cselekedtünk, és a melyekkel mind Istenünket s mind felebáratunkat keserveffen meg bántottuk, a mi beteg

agyunk-

agyunkban szomorúan jutnak eszünkben; és felette igen rettentenek és gyötrennek bennünket, meg emlékeztvén Izent Pálnak amaz mondanálról Rom. 2. 9. *Nyomoruság, és szorongató veszedélem lézen minden gonosz cselekedő ember lelkének.*

II. AZ HALÁL. Annak utánna amaz régi Adámtól a mi első Atyánktól, akaratunk ellen reánk származott halál, mikor elközelget; a mi sziveinket retenti és hirtelen nagy félelmet és fájdalmat éjt sziveinkre: Mert a mi természetünk (:avagy az emberi természet:) igen igen félelmes, sok kal inkább mikor így gondolkodik, meg halván a földben temetetik, soha vízfzsa nem tér, és az élébbeni helyere vízfzsa nem állattatik, itt már minden segeditől meg fosztátott és reménsege benné meg fogyatkozott.

III. A POKOL ES A KÁRHOZAT.

Mikor ezek a beteg embernek szemei eleiben, vettetnek és mennek, akkor annyira félelmesfé téfszik ötöt, hogy ugy gondolkodik magában, ne talám az Isten kegyelmét töle meg vonta, orczája elől el vetette, és már egyebet nem szemlél szemei előtt hanem az halált és a kárhozatot:

C

Anna-

Annakokáért illetén utolló fiúknak idején igen meg kívántatik, az álhatalos szív és lélek, hogy azért ez ne essék rajtunk, és kétségben ne esünk, könyörögjünk ilyen formán.

Könyörges.

Oh kegyelmes Isten, és irgalmás Atya, kérünk tégedet adgyad á te kegyelmedet és segedelmedet, hogy mig egészségünk és szerencsés állapotunk vagyon, tanulhassuk á te félelmedet, szerethessük á te szent beszédet, hiszhessük és valhassuk á te édességes vigasztaló ígéretidet, tehessek azokat á mi szemeink eleiben, mint czéllját és végét á mi dolgainknak, és hogy mindenkor meg emlékezhessünk azokról á keserves nyomorúságokról, á mellyek reánk következnek ez életben; adgyad hogy erősihessük és bátorithassuk minnen magunkat azok ellen á kísértetek, próbák, szennyvedések ellen á mellyek által mennek mi rajtunk minden napon: hogy így meg tartassunk, meg oltalmaztassunk te általad, hogy szolgálhassunk tenéked, igazgathassuk minden dolgainkat á te dicsősségedre; és végeztetre el nyerhessük el vehessük az örök életet, melyet á te Fiad által keszítettél és ígértél minékünk. Amen.

IV. RESZ.

IV. RESZ.

Ami bűneinknek meg emlékezése s félelme ellen való dolgokról.

Valamikor á te bűneid csigáznak és fanyargatnak tégedet, avagy rettentik á te lelked isméréit, gondold meg hogy az Istennek Fia önön magat adta te éretted, és á te bűneidből való meg tisztulásodért, s azoknak el vételekért le jött az égből ide ála, meg aláza magát, ilyen aláza-
tos állapotban taláztatott mint mi, emberre lőtt, magara vette á te bűniedet, nem csak á tiédet pedig; hanem az egész világ bűnet az az á válásztottáknak bűnökét, szabad ákarat szerént holt meg á keresztfán, és keserves kínokat szenvedet te éretted és te helyetted, ő drágalátos vérét ki ontotta te éretted és á te idvéltégedért. Kinek halálának érdemeiben te is részes vagy, ha hiszed hogy á Christus szintén ugy meg holt te éretted, mint Péterért, Pálért, és másokért: Nem iszükség ebben tenéked kételkedned, hogy te éretted szintén ugy meg nem holt volna mint á szent Pálért, mert ök is bűnösök voltának, innet mondgya az írás. Matt. 9. 13. *A Christus nem azért jött hogy az*

C 2

igaza-

*igazakat hívná, hanem a bűnösöket a meg
térésre. 1 Tim. 1. 15. Igaz beszéd ez,
és mindenképpen méltó, mellyhez ragasz-
kodgyunk, hogy a Christus jött ez vilá-
gra, hogy a bűnösöket meg tartaná.*

Ha azt meg engeded hogy te egy vagy
ez világon levő nagy bűnösök között,
semmit ne kételkedgyél, hiszem ilyen
egy nagy bűnös vala a szent Pál, (: a
mint maga ez helyben és másut bizonyít-
tya:) fött meg nagyobb, első a bűnösök
között, báborgató, üldöző, és káromló.
Apost. 26. v. 11. Annakutánna elég bá-
torfágot vigasztalást adhat ez a te lelke-
nek, hogy te meg keresztkelkedtél a Chri-
stus halálában. Rom. 6. 3. *Avagy nem
tudgyátoké hogy valakik meg keresztkelke-
dtünk, a Jézus Christusban az ő halálában
keresztkelkedtünk meg.* Immár pedig ha
te meg keresztkelkedtél a Christus halálá-
ban, a Christus halála meg tarthat és meg
segíthet tégedet, a Christus halála által
holtál meg a te büneidnek, ugyan azon
Christus halála által minden kétség nélkül
bűnöd bocsánattját el vészted: Végezet-
re a Christus halála által támadcz fel az új
életre, és az örök életre, sminden bizon-
nyál

nyál be még az örök életben és boldog-
ságban; Ugyan is a Kereszttség az Isten
irgalmaságának, kegyelmességének, és
véltünk kötött szövetségének bizonyos je-
gye és pecsété, az mellyben mi az Isten-
nel meg békéltettünk: Ezt bizonyította a
szent vacsorának szerzésében is a Chri-
stus, az holtott azt mondgya, hogy az ő
vére ki ontatott a te bűnödnek bocsán-
attjaért, és ha szintén a te életedet, ugy
meg nem jobbithatod is ez életben, hogy
téllyességgel bűn nélkül légy, tiszta s
üres minden bűnöktil, ne essél mind-
záltal kétségben; hanem meg szünes nél-
kül fojamodgyál a Christus véréhez, a
melly a te büneidnek bocsánattjaért ki
ontatott, és meg szünes nélkül hijjad se-
gítségre az ő Nevet, és ő téged meg tar-
that a maga ígéréti szerént. Rom. 10. 13.
*Mert valaki segítségül hívja az Urnak ne-
vét meg tartatik.* Hijjad annakokáért se-
gítségre ezekben, és ezekhez hasonló be-
tizedekben.

Könyörges.

*Oh minden irgalmasságnak és kegyel-
mességnek Istene? mi Urunk Jézus Chri-
stusnak örökké való Atyja, légy irgalmá,
kegyel-*

kegyelmes énnékem bünosnek: Könyörülly és szánakozzál én rajtam szegény bűnösön, és hamar segits meg engemet, mert keferőségben vagyok; á te edgyetlen egy Fiadnak á Christus Jéfusnak az én meg váltomnak és Idvöitömnek szent halála és szenyvedése által. Ne szállyitelben Uram á te Szolgáddal, (: s. Szolgáloddal :) ne fizess Uram az én bűncimnek és hamisságimnak érdemek szerint; de á te el fogyhátatlan és végeremebeiatlen jószágod és irgalmasságod szerint végy kedvedben engemet: En nyomorúlt, nyavályás, erőtelen, teremtesed á te kezdedben vagyok, á te hatalmas rendelésed és tetzésed szerint cselekedgyél én velem; oh hatalmas, szelid, engedelmes, kegyelmes Isten, és irgalmas Atya ne hadgy el engemet, és ne ves el engemet tetüled, én tied vagyok valamicsodás vagyok, nincsen énnékem más vigasztalom, más segitőm, más Szabadítom, hanem égyedül te vagy, te vagy az igaz meg Tartó, s Oltalom, minden gonosz nyomorúságok ellen, á testnek á léleknek erőtelenségi és betegségi ellen. Te vagy az igaz és jelen való segitség, mezedek hely, erős bástya, és vár mindenkori szükség-

szükségnek idején: Te vagy Uram á mi oltalmunk és erősségünk, és igen alkalmatos segitségünk á mi nyomorúságinkban: Te benned bizom én Istenem, ne szegynüllyek meg soha az én reménységemben, hajtsad én hozzáam á te füledet és tarcss meg engemet, te vagy az én erős közsülám, te vagy az én oltalmamnak városa: s meg tartbacz engemet, te vagy az én Uram, és az én Istenem, te kezdedben ajánlom az én lelkemet, mert meg Váltottál engemet Uram igazságnak erős Istene, világosítsad meg á te orczádat á te Szolgádon (: Szolgálodon :) és tarcss meg engemet á te jó voltodbol. Amen.

Ezeknek utánna ha valamely el felejtet bűncid eszedben jutnak, avagy ellened támadnak valaha, ted szemed eleiben á Christus halálának és szenyvedésének meg böcsülhetetlen hasznát és érdemét, forgassad szorgalmatosan elmédben, á régi Ecclesia Doctorának, az Augustinusnak tanács adálát. Nézd meg á keresztfán függőnek sebeit, á meg hólnak vérét, á meg Váltónak bérét, kinek feje meg vagyon hajtvá á meg csokoláfra, karjai ki terjesztve az hozzá szoritáfra, egész teste á

22 A BETEGSEGBEN.

meg váltásra, ez mennyi legyen gondold meg, és ezt á te szivednek belső részeiben függésszed, hogy egészen á te szivedben meg feszítették az, á ki te érteed á keresztfán meg feszítettet. Azt minden bizonyál magáddal el hiteessed, hogy á Christus terheltetett azokkal á te büneiddel, á mellyeket te cselekedtél nem te, és hogy mind azok, az ő vállaira vadtak rakattatva: á ki azokat magára vette, hogy minket ne terhellyének, eleget tört és meg fizetett azokért, hogy azok minékünk, ne talajdonittassanak, és azoknak nehéz terhe, mi reánk ne tétettefék: már azok minékünk ő érte meg bocsáttattanak, á mint az Apostoli Credoban vallyuk és mondgyuk. Hiszem bűnömnek bocsánattyat.

V. R E S Z.

Azokrol á szent írásbéli helyekről, á mellyek azt bizonyitták; hogy á Christus által á választott betegeknek bűnök meg vadtak bocsáttatva.

A Keresztelő János kiáltotta ezt régen. Jan. 1. 29. *Ime ez az Istennek amábáránya, ki el vészí é világnak bűnet.* 1 Pet. 1. 18. 19. *Ugy mint kik tudjátok, hogy*
nem

LELKI IGAZGATAS, 23

nem veszendő állatokon, mint aranyon vagy ezüstön váltattatok meg á ti hijában való életetekből, mellyet á ti atyaitoknak tanításokból vöttek volt: Hanem drágalásos véren, t. i. á makula nélkül és széplő nélkül való báránynak á Christusnak véren. Ezek á beszédek ízerelmes Atyámfia, mélyen gyökeret verjenek szivedben á te vigasztalásodra és meg erősstetésedre; Nem lehet semmi okod büneidnek meg nem bocsáttatása felől való kételkedésre, mert azok te rólád ugy el vétettenek s ugy meg bocsáttattanak tenéked, á melly bizonynál vallod á Christusnak nevet és bizol az ő irgalmasságában. Es ha te semmit nem kételkedel, hanem álhatatosan hitzed azt, minden büneidnek terhe alól felöldóztattál és szabadon bocsáttattál; ez is illik az Istennek fiaihoz s leányihoz, hogy hidgyenek, á Christusban, nem léven semmi okok á félelemre és kételkedésre: De kérlek hally még több tanúbizonyságokat, és azokat is nyomjad bé szivedben. Jan. 3. 16. *Mert ugy szereté Isten é világot, hogy az ő egyetlen egy szülött Fiát adná, hogy minden valaki hiszen ő benne el ne vesszen,*
hanem

hanem örök életet vegyen. *18. A ki hiszen ő benne, el nem kárhozik. Mat. 9. 13. Mat. 11. 28. Föjjetek én hozzám mindnyájan kik meg fáradtatok és megterhelte tetek, és én meg nyugotlak titeket.* Hallod ezt hogy ő mindeneket hívönnön magához, egy hozzá meg terni kíváncsoz bűnöst is tüle el nem üz, é szóban (: minden:) az hol te is bé foglaltatol, azért mikor segítségül hívod ötet, és kiáltasz, hozzá az irgalmasságért, ő bizonyosan kedvében vészén, meg vigasztal s meg ujjit tégedet. *Rom. 5. 8. 9. Az Isten pedig á mi hozzánk való szerelmét ebben mutatta meg, hogy mikoron meg bűnösök volnánk, á Christus mi értünk meg holt. Minekutánna azért meg igazultunk az ő vérenek általa, sokkal inkább meg tartatunk mostan á harag ellen ő általa.*

Örömmel tellyes dolog ez szerelmes Atyámfia, hogy á mindenható Isten és á szerelmes Atya únszol és kínál tégedet ezzel á vigasztalással; á melly ez, hogy á Christus te érted jött ez világra, te érted holt meg, csak higy és adgyad tennen magadat á Christusnak á te meg Váltodnak

nak és Idvözítődnek. *Rom. 5. 10. Mert ha mikor ellenségi voltunk, meg békéltettünk Istennel az ő Fiának halála által, sokkal inkább meg tartatunk az ő élete által, minekutánna meg békéltettünk véle. 1 Cor. 1. 30. Te annakokáért eméld fel szivedet é szent szóknak bévételére, és vigasztald meg lelkedet, ha szintén te náladnál nagyobb bűnös nem volna is, ne essél kétfélegben, de ísmérd meg bűneidet, és váld meg magadat, á te Istened előtt egy nagy bűnösnek lenni, könyörögj az irgalmasságért, kérjed á Christusban és ő általa bűneidnek bocsánattját, hidgyed azt hogy á Christus egyedül á te Idvözítöd, igazságod és Idvesleged: Es így annál inkább ő tiéd léfzen, minden bűniedet el fedezi s tellyességgel el törli; úgy hogy azzok tenéked soha se félelmedre, se ártalmadra elől nem jöhetnek. 2 Cor. 5. 21. Mert az Isten azt áki bünt nem tud vala, tövé mi értünk bűnne, hogy mi lennénk Isten igazsága ő benne. Gal. 1. 4. Efe. 1. 7. Kiben vagyón váltságunk az ő vére által, tudni illik bűneinknek bocsánattjok, az ő kegyelmességének gazdagsága szerént. 1 Tim. 1. 15. A Christus Jé-
sus*

fus jött é világra, hogy a bűnösöket megtartaná (: azt mondgya szent Pál :) kik közül első én vagyok.

Azért jo Atyámfia légyen tenéked jo reménység, és hidgy ezeknek á beszédnek úgy á mint sz: Pál hitt, és bátorfágoslan vallyad, hogy te azoknak számodk között való vagy, á kik meg igazittattak és meg váltattak. 1 Tim. 2. 6. *Ki adta önnön magát váltságul mindenekért.* Hidd el ezt áthatatosán, és ha hiszed minden kétség nélkül, egy vagy te azok között á kikért á váltság meg lött: Továbbá halottad á Christust te veled szollani á sz: vacsorában, az holott adta tenéked az ő testét hogy égyed, és az ő sz: vérét hogy igyad, az örök életre, á mint önnön maga mondotta. Mat 26. 26. *Vegyétek, egyétek, ez az én testem.* 1 Cor. 11. 25. *Hasonlatosképpen á pohárt is vötte. á. t.*

Ezek á szók szerelmes Atyámfia méltán te reád illenek, hogy ezeket elmédben s szívédben helyheztesd, és ezekről szólj s elmékedgyél te magádban, holott mikor á Christus mindeneknek szól, azok között tenéked is, és mind azok á dolgok á mellyeket á Christus cselekedett és szenyve-

szenyvedett, szintén olyan hathatossak á te idvésségedre, mint á sz: Péter és á sz: Pál idvésségere, á kik már idvözültenek. 1. Pet. 2. 24. *Ki á mi bűnünket hordozta az ő testében á fán, hogy á bűnnek meg halván, élénk az igazságnak kinek sebeivel gyógy ultunk meg.* 1. Pet. 3. 18. 1 Jan. 1. 7. *Es á Jésus Christusnak az ő Fiának vére tisztit meg minket minden bűneinkből.* 1. Jan. 2. 1. 2. *Hogy ha valaki vétezendik, vagyon Szoszollonk az Atyánál. á. t.*

Hallod é szókat szerelmes Atyámfia, ezek nem embernek szavai, hanem Sz: Léleknek á ki azoknak bizonyysága egyedül, hogy az Atya Isten: *A ki nem akarja á bűnösnek halálát, hanem megtérését és életet.* Ezec. 18. 32. Olyan véghetetlen szerelemmel viseltetik te hozzád, hogy á te bűneidnek terhet te rólad el vették, és az ő szerelmes Fiának vállára tette; ő hordozta azokat, ő szenyvedett azokért az ő testében, hogy azok soha á te kárhoztatásodra előne jöjjenek: A mint hogy az Atya Isten, az ő Fiának halálát s minden te bűneidért való elégtételét tökéletesen kedvelli; Ugy te hidgy az ő

Fiában á Christusban, és á mint hogy á te büncid á Christusra tétetnek, ötet sem á halálban meg nem tarthatták, sem pedig el nem kárhoztathatták, úgy bizonynyal az ő elég tételeért á melly már meg lőtt, tenéked minden büncid meg bocsáttatának és el fedezettetnek. Hígyed ezeket á dolgokat, és ha hiszed örök életet leszen, hogy á Christus magára vette á te büneidet és azokért meg holt. *De ismét fel támadott á mi igazulásunkért.* Rom. 4. 25. Ugy hogy minden igazán hívőknek bünök, á Christus halála által telleyféggel el töröltetett, és el vetetett s az Atya Isten bünt büntető szoros igazságának á Christus Jésus által á bünökért elég tétetett. A Christus azért tiéd, és egészsz en minden ő jo téteménnye. Rom. 8. 32. *A ki pedig az ő Fiának nem kedvezett, hanem adta azt mi érettünk mindnyájjan, mi módon nem adna ingyen az ő Fiával minékünk mindeket.*

Az az az ő halála, fel támadása, mennyben menetele, az ő erdeme, igazsága, engedelmesége, az ő élete, és végeztetre az ő dicsősséges országa. Nincsen azért

azért te hozzád semmi igaz jussa á Sátánnak, sem hatalma nem lehet te rajtad, nem is tehet tenéked semmi kárt avagy bocsfuzut, holott te meg igazittattál á Christus által, meg menekedtél s meg szabaddittattál minden te büneidnek terhe alól, és te már az Istennek fia (:s leánya:) vagy. Az Isten á te Atyád, olyan Atyád pedig á ki tégedet ízimutatas nélkül szeret á Christusért, és ő benne reveled meg békélet. Rom. 5. 10. Méltán mondhattya á te lelked. Filip. 4. 4. *Orülljete az Urban mindenkoron, ismét mondom örülljete.*

Holott te á mindenható Istennek á te menyei Atyádnak kezében vagy, á ki igaz és hiv az ő befzedében, igéretiben, meg szabadit tégedet minden veszedelemből, úgy hogy nem illet tégedet á veszelem, és az oltor nem közelget á te hajlékodhoz, el rejt tégedet az ő oltalmazása alá, környül véssen tégedet és tábort jártat az ő Angyalival te környülötted, á mint meg ígerte. Solt. 92. 11. *Mert az ő Angyalinak parancsolt te felőled, hogy örizzenek tégedet minden te utaidban.*

A Christus is tiéd, ki igen hatalmas,

gazdag a jóságban, magasságos és nagyságos a méltóságban és dicsőfényben: ő az a ki minden te bűneidet az ő ártatlanságának és engedelmesfégenek drága bibor köntöfével el fedezte, hogy azok a te menyei Atyad eleiben ne meheessenek: Es mihelt é tessi nyomorúságok és ideig vakereztviselések s szennyvedések által mennek rajtad, (a melyek ha az örök élethez hasonlítottatnak, semmik és egy szem-pilantásig valók:) mindgyárt az örök életet el nyered. A Christus Jéhus megelőzött tégedet a szennyvedésekben; sőt fokkál kefervefőbb és irtoztatób kinokat szenvedett. Luc. 22. 44. *Es mivel hogy nagy tusakodásban volna, buzgóságosban imádkozik vala: és az ő vértéké olyan vala, mint a vérnek cseppei, melyek a földre le hullanak vala.*

Holott ő a te Fejed, szükség hogy hasonló légy ő hozzája, a bűnnek meg halása, annak le verközése, el hagyása által, a mely bűnökkel ez a világi élet meg mocskoltatott és meg rutittatott, hogy ez élet után a te Uraddal a Christussal ély áldott és örök életett. A te bűnöd tégedet nem sértegethet, nem háborgathat,

ni-

nincsen semmi oka a te lelked ílméretinek, arra, hogy nyúghatatlanokodgyék és háborogjon, holott a te bűneid el vadvak véve, el vadvak töröltetve; a gonósz lélek a ki kereste a te lelketet, meg győztetett, le vettetett, és meg tápodtatott a te lábad alatt. Jel. 12. 10. Már az Isten kedvében vött tégedet, ő visel te reád gondot, ő oltalmaz és őriz tégedet; Sőt az ő Angyalinak áldott serege vigyáz te reád, táborot jár te környülötted, az ő Angyali izolgálnak tenéked, azok vizzik be a te lelketet az Abrahámnak kebelében: úgy hogy semmi ereje nem lehet te rajtad a Sátánnak, az el kárhozta, tásnak, ha te a Christus Jéhusban helyhezted telles bizodalmat és hitedet: Ha a bűn, a halál, a Pokol, nem ártattak semmit is az Ur Christusnak, tenéked is nem árthatnak, mert a mint hogy te a Christusban vagy, úgy a Christus te benned, az honnet így léven a dolog, te soha el nem kárhoztathatol. Bizonyos dolog, ha te magad hordoznád a te bűneidnek terhét, magad tennel azokért éleget, soha el nem szennyvedhetnéd, hordozhatnád azoknak nagy terhét, ha-

nem azok tégedet le nyomnának s le huznának á Pokolban, és tellyességgel el boritanának és el nyelnének tégedet.

De á Christus á ki mind igaz Isten s mind igaz ember, szabad akarat szerént adta önnön magát azokért, és állatta önnön magát te helyetted mind azoknak élegfégesképpen valo meg fizetéseért, á mint maga meg mondotta. Solt. 69. 5. *A mit én nem ragadóztam el, akkor meg kelfizetnem.* Igaz dolog az, hogy tecslekedtél sok bünöket, de á Christus te helyetted fizet meg és tött éleget mind azokért: ő ültetett és helhezttet tégedet szabadcságban, és az örök életnek részesévé tött, csak hogy hidgy és adgy hitelt az ő beszédének és Evangéliumának. Bizony ha az egész világ fiainak bünök csak egyedül á te fejedén s sziveden volna, s fekünnének is, mindazonáltal nagyobb s több az Istennek véghetetlen irgalmassága, és bünösök höz valo kegyelmessége azoknal. A mint hogy az Atya Isten á Christusban ígérte az áldást, á kegyelmet, az irgalmasságot tenéked; ugy az az ígélet á te Uradban á Christusban erőssített meg és tellyesded bé; ugy

ugy hogy nem lehet más képpen, hanem hogy meg tartassál, ha te egyedül hitedet s szemedet veted á Christusra: Nem is lehet semmi bizonyosabb s nyilván valo dolog mint á te idvességed; mert á Christus az Atya Istennek természet szerént valo Fia, azon Isteni állatból valo igazság, emberi természetre nézve pedig á mi testünk és vérünk: Ki önnön maga azon lelki joknak ígerője s ugyan, ő azoknak bé tellyesítője, á ki mint hogy magában merő azon igazság, ugy ígéletiben is meg változhatatlan, á ki oly buzgólagos szeretettel szeretett tégedet, hogy inkább választotta s szenyvedte el szabad akarat szerént az halált, hogy semmint ígéletiben hátra állott volna.

Azért ha te hiszsz á Christusban, te már részese löttél az Isten irgalmasságának, már te magad nem hordozod á te büneidnek terhét, hanem azok alól fel szabadultál és á Christusnak örök légeben s mennyei országában részt vöttél, mint fia (s leánya:) Rom. 8. 17. *Hogy ha fiak, tehát örökösök is, Istennek örökös, á Christusnak pedig örökös tárjai.*

Hidgy annakokáért szerelmes Atyámfia,

fia, légy jó reménységben, vegy vigasztalást, ne is kételkedgyél, mert nagy az Istennek kegyelmessége, irgalmassága, az Atya Istennek Fia a Christus Jéstus te éretted s a te idvességédért lött emberré, te éretted születtetett, te éretted holt meg a keresztfán, te éretted támadott fel az halálból, te éretted ment fel menyországban, te éretted szentelte meg magát hogy te is szent légy. Jan. 17. v. 19. Könyörögi annak okáért a te Istenednek, várjad ötet, szemlellyed ő benne az ő irgalmasságát, kegyelmességét a Christus által és ő éretre; mert a Christus nélkül, sem vigasztalás, sem reménység, sem segedelem, sem idvőség nincsen: De a Christusban és az ő beszédében vagyon, mind a vigasztalás, mind a lelki ismertetnek könnyebbsége, mind az oltalom, mind a segedelem, és az idvőségnek minden kincse, ő benne vagyon minden kegyelem, jószág, irgalmasság, fokkal nagyobb s bővebb mertekben hogy semmint a bűnösök kívánhatnak avagy elmejekben meg foghatnak.

Ezeknek utánna kérlek és intlek szerelmes Atyámfia tégedet, hogy vond el a men-

mennyire lehet a te elmédet, az halálnak s a te bűneidnek szemleléstül s félelmetül; és függészed minden gondolatodat a Christusrol való elmélkedésre: A te elmédnek szemei egészen legyenek ő reá függesztve, rágaszkodgyál, fojamodgyál tellyes szível ő hozza, hijad ötet bátorlágossan s bizodalmassan segicsegre, ajánlyad egészen tennen magadat néki, mert ő benne semmit egyebet nem találz, hanem merő azon csupa tökéletességet, ártatlanságot, igazságot, életet, és idvességet: Mind ezek a lelki jok, a Christus-tul te reád származnak, és már tiéd is, csak hogy ismérd meg a Christust, hidgyed ötet meg Váltodnak, Idvözítődnek, és a te idvességédnek felső s alsó megadojának, lenni. En ismét intélek sügyan szorgalmazással kenszeritelek, hogy ne forgasd minden ok nélkül, gyakorta a te bűneid felől való megemlekezést szívedben, ne is gyötörjenek, kinozzának, tégedet azoknak terhés voltok, fokafágok; hanem inkább vesd távol tőled a te bűniedet, tőd azok helyében inkább a te szemeid eleiben a meg fészített Christust, ötet fészítsd meg a te fzi-

szivedben, legyenek á te gondolkodásid és elmélkedésid ő rajta, fojamodgyál ő hozzá tellyes szível, rágalzkodgyál ugy hit által ő hozzá, hogy tégedet semmi ő tüle el ne szakaszthásson.

Továbbá ha te ellened á Pokolnak kapui felámadnának, s ellened állanának valaha, á mellyek soha tégedet el nem szakaszthatnak á Christustól, forgassád elnédben, melly nagy könyörületefféggel, melly nagy irgalmassággal, melly nagy fzelidtséggel á Christus az Evangéliumban magához fagadta á nagy bűnösöket, á kik bűneikből meg térni kívánkoztak, s ohajtották ő tüle bűneiknek bocsánattyát: Ezek között találod Mária Magdalénát, á kiből hét ördögököt üzött ki. Mark. 16. 9. Itt látod amaz vele edgyütt meg fészittetett tolvájt. Luc. 23. 42. Itt ízeleled á Publicánúst, á Zachéust, és több fok bűnösöket, á kiket á mi Idvözítő Christufunk csudálatos fzelidcséggel és engedelmesféggel magához fogadott, á kiket annakútánna minden bűneikből fel oldoztattaknak mondott; (: noha nagy és szarvas bűnösök voltak:) mert á Christusnak kegyelme, irgalmassága,

ga, vigasztalása, bátorítása, önnön magában merő azon öröm, vigasság, és jelen való oltalom és fededelem; fött merő azon élet, és idvesség, mind azoknak valakik várjak az ő fededelmet és benne helyhezteszik bizodalmokat: Mind ezek á lelki jok igertettek á Christusban, és ő érette, á ki magában merő azon igazság, nem hazudhát, annakokáért meg sem csal, sem el nem hagy soha minket.

VI. R E S Z.

A betegségnek idején felebarátivál való meg békéllesről, ha annak előtte azt véghez nem vitte.

Midőn már te ember beteg ágyádban fekszel, keserveffen észedben jutnak, melly igen meg bántottad, boszszontottad, sértetted felebarátodat, testben, javaiban, bocsulétiben, jó hírében; vagy ellenben melly igen ő tégedet mind azokban á dolgokban meg bántot és meg háborított: Itt azért ne cselekedgyél egyebet, hanem á mit á Christus á te Idvözítő cselekedett á keresztfán, á ki imádkozott az őtet fel fészitokért. Luc. 23. 34. *Atyám bocsásd meg nékik, mert nem tudják mit cselekesznek.* Igy te is imádkoz-

kozzál mind azokért a kik tégedet megbántottának, és azoknak szivednek belső indulatyaiból engedd meg, és bocsásd meg minden ellened való vétkeket és bocszúfag tétéleket, könyörögj á te ragalmazóidért á sz: Istvánna, hogy az Ur ne tulajdonítsa nékiek. Apost. 7. v. 60. *Uram ne tulajdonítsa nékiek é bünt.* Ellenben ha te másokat jó hírekben, nevékben, bocsúlétekből meg sértettél, meg ragalmaztál; illik tenéked minden kezelem nélkül velek meg békéllened (: ha lehet:) kezeknek bé vételekkel hamar cselekedned.

Ha pedig valamelly jóságod, avagy márhad te tüled ő általok erőszakosképpen el vétetett, szűkfég hogy é meg békéllesnek idején tenéked vizsgál adgyák; ellenben ha te is másoktól avagy azonoktól csalardcsággal avagy erőszakkal valamit el vettél (ha á te hatalmadban vagy:) add vizsgál, vagy mások által add meg, ne is adgy heljt á te szivedben az el réjtetnek avagy el titkolólnak kívánságának; hanem inkább meg vallyad azt, fajlallyad s bannnyad hogy te azt cselekedted, és kérjed annak meg engédsé-

set, elsőben á te Isténednek kezéből, annakútánna á meg bántatott és meg károsítottátott féltül.

Ha pedig az á meg károsítottátott avagy te tüled meg sértetett fél meg holt, élegetid ki annak fiait, maradékit, avagy ahoz tártózo féleket: Tovább á ha te olyan bocszút töttel valakin, avagy valakit úgy meg nyomorítottál, hogy tenéked elzedben nem jut, azok helyeben örömmel és vig szivel adakozzál (: avagy testály:) á szegényeknek és á szűkölködőknek, és így te azt vizsgál adod, ilyen indulát volt Zákéusban. Luc. 19. 8. *Zákéus pedig elő álván monda az Urnak: Uram imé minden jóságomnak felét á szegényeknek adom; és ha valakitül valamit parvarkodással el vöttem, négy annyit adok helyébe.* Ezt á tanácsot adta Dániel is Nabukodonozornak. Dán. 4. 24. *Annakokáért, Király, az én tanácsom tésték tenéked, és á te vétkeidet igazsággal válcsd meg, és á te hamisságidat szegényekre való irgalmassággoddal, imé létszen orvosága á te vétkeidnek.* Ha pedig te á te szegényseged miat, az erővel, csalardcsággal, el vont jot vizsgál nem adha-

E tod,

tod, elég léfzen ha te tellyes szível és indulattal kívánnad azt cselekedni de tüled nem lehet. 2 Cor. 8. 12. *Mert ha először á kész, akarat meg vagyon, kedves az ember azért á miye vagyon, nem azért á miye nincsen.* Ez ilyen szűkségednek és meg fogyátkozott állapotodnak idején, elég léfzen tenéked.

I. Ha te tellyes indulattal s akarattal kívánnad azt viszsza adni.

II. Ha szabad akaratod szerént meg ísméred és meg vallod azt, hogy te azoknak csak emlékeztén is mikor eszedben jutnak szomorkodol és bánkodol.

III. Ha te kész vagy önként másoknak akartestvedben, akar javaidban, akar jó híredben, nevedben, tőt bocsfuzókat sérelmeket meg engedni és meg bocsátani.

Ha így te szivednek belső indulattából, másoknak ellened cselekedett vétkeket s fogyatkozásokat kész vagj meg engedni avagy meg engedted, ez jó vigasztalás tenéked: semmit se kételkedgyél, mert az Isten is mind azt á bocsfuzt, melyet mind ő Fellege s mind pedig felebarátod ellen cselekedtél tenéked meg bocsát-
tya;

tya; mert az Isten nem bocsáttya s nem engedi meg az embereknek az ő vétkeiket különben, hanem ha ök is készék felebaráttyoknak meg bocsátani, á mint ő maga minket ez út szerént tanítot, és mindenektől ezt kívánnya. Mat. 6. 14. *Mert ha meg bocsáttyátok az embereknek az ő vétkeiket, á ti mennyei Atyátok is meg bocsáttyá néktek.*

VII. R E S Z.

A jó lelki esméréti Orvos Doctornak segitfégevel való élesről, á betegségnek idején.

K. A betegségnek idején á beteg ember kívánhattyaé, az orvos Doctornak segedelmet, élhehete orvossággal: a vagy pedig az ő egéfégenek helyére való állattatását egyedül Isténétül várja? F. A Beteg embernek nem kel meg utálni, á jó lelki-esméréti Orvos Doctornak tanácsát és orvosságát: De úgy hogy egéfszen annak tanácsához s orvosságához ne támaszkodgyék, s abban felettebb meg gyógyulást ne kéressen. Hanem elsőben reménféget bizodalmát helyheztéffe az ő Isténében, a ki adta néki az életet, és fuvállotta béleje á lelket, és akkor vcheti

ki bélije á mikor ő sz: Felfégenek tet-
szik; mindazonáltal el ne mulássa, ha az
szükség kívánnya és álkalmatossága vagy on
reája, á jolelki-esmérété, kegyes, Or-
vos Doctornak is tanácsát és segitléget,
mert á mikor azt el mulatná szabad akarát
szerént; látratneki meg utálni és meg
vétetni az Istennek azt á rendelését, á mel-
lyet rendélt s béoltott á természetzi dol-
gokban is az egészfégenek meg adásara.
Noha az orvosságokban magokban semmi
erő s hatalom nincsen az egészfégenek he-
lyre állítalára az Istennek áldása, szok-
ban á természetzi dolgokban valo titkos
munkálkodása nélkül; mindazonáltal mi-
kor jolelki-esmérété, tudos, látot, hal-
lott, Orvos Doctör jo tanácsot ád, azt
meg tártani nem csak egészféges és hasznos;
hanem ugyan szükfégés is, azért tanácsol-
lyá á bölcs Sirach. Böcsüld meg az Or-
vost hozzája illendő böcsülettél.

Mert az Isten teremretté s rendelté arra
á végre az orvos Doctort, hogy á nyava-
lyásnak, s betegnek segitféggél légyen,
az Jehova teremti s hozza ki á földből az
orvosságokat, az embert is á Jehova te-
remtette hogy azoktól ne irtozzék; ha-
nem

nem hogy azokkal bölcsen élylen. De á
bíjös bájosokat, ördögösöket, szemfé-
nyvéstököt, és ezekhez hasonlok, á
kik á nyavalyákat banonás orvosságok
által, ugy mint rövid igeknek, babonás
rövid könyörgéseknek általa akarják az
emberekből ki venni, (: á mint fok he-
lyéken nemzétünkben vagy on:) kik az
ő babonás igéjeknek, birbitéléseknek,
nagy erőtt, hatalmat, tulajdonitanak,
mind azokat el távoztassad s hozzád ne
bocsássad: Mert azok á gonosz léleknek
az ördögnek eszközei, s nem á minden-
ható Istennek kezéi, á kinek beszéde s
hátalma által, vadnak és igazgáttanak
mindenek.

VIII. R E S Z.

Azhalál félelme s irtozása ellen valo
dolgokról.

El hiszem hogy az halál az ő félelmevél
ijeszt tégedet, de véded eszedben és gon-
dold meg? hogy á Christus halála által,
az halál á válastottákra nézve meg gyö-
zettéter; bizonyos dolog az, ha á Chri-
stus mi érettünk meg nem holt volna, az
halál jobban ijészthétne és rettenthetne
bennünket: De mivel hogy á Christus

halála által meg győzettet és láb alá tapodtatot az halál; azért á hiveknek lelkek sem meg nem hálhatnak, sem pedig el nem vezhetnek, de mihélt testekből ki mégyen egyenessen mégyen az Istenhez: Filip: 1. 23. *Mert szorongattatom ezektől között, kívánván el költözni, és lenni á Christussal: mert az mindennél jobb.* A mint á Christus maga mondotta amákeresztfán meg tért Tolváznak, mikor lelket kiakarná bocsátani. Luc. 23. 43. *Ma velem lélsz Paradicsomban.* A test pedig jó reménység alatt nyugofzik á földben, mind addig míg amaz utolsó napon fel támad, amaz bódog és örökké való életre, és az á fel támadando test, olyan nagy dicsőségű, fenyeffégű lézen kinek szépléget, fenyeffégét ki nem mondhatni, á mikor már á test ilyen fenyeffégű lézen, akkor á lélekkel edgyesítették, és él á Christussal és á meg boldogult szentekkel örökkön örökké. A kik között meg tálallyuk azokat, á kikkel ez életben igaz és szent barátságunkat, s atyafiságunkat tartottuk. Ezért is hívja á szent írás az hiveknek halálokat álomnak; mert ez az erőtelen, romlando,

do, haládo test minekútánna á koporsóban meg rothad, annakútánna amaz utolsó napon fel támad: mint az álvó ember minekútánna áltott, annakútánna az álombol fel ebrédven fel kél.

Akkor az halál tellyességgel oda lésczen és el töröltetik, az melly meg tetfzik innét, mert dicsőffégűek, szépek, erőffék, változhatatlan egéffégűek, tiszta, lelkiek, halhatatlanok, romólhatatlanok lésczünk. 1 Cor. 15. 53. *Mert szükség hogy é rothadando test, rothadatlan természetet öltözzön magára, és é haládo test halhatatlanságot öltözzön magára.* Innén vagyon már hogy á Szent Dávid azt mondgya. Solt. 116. 15. *Az Urnak szemei előtt böcsületes az ő szenteinek halálok.* Továbbá á Szent Dávid á Christus halálából válo fel ebrédéséből várta, á maga porbol való feléppittétést mikor azt mondotta. Solt. 16. 9. *Annakokáért örül az én szivem és örvendez az én dicsőffégem: még az én testem is bátorságban nyugfzik. Miért? 8. 10. Azért mert nem hagyod az én lelkemet á koporsóban: és nem engeded hogy á te Szented rothadásra jussón.*

Ezeket á szent írásbéli helyeket s dolgokat, (:szerelmes Atyámfia:) jól elmédben véd és jól gondolkodgyál rólok, hogy ez világ, fiaitul meg ne csalattassál, á kik ugygondolkodnak, hogy minekútanna mi meg halunk tellyesfeggel mind testünk s mind lelkünk semmivé lészzen; de azok igen meg csallják magokat: Mert á mi testünk nem utáltattak s nem böcsültettek olyan kevére á mi Istenünk előtt; hanem azoknak kíválképpen való böcsület rendeltétett ő szent Fellegettül: Mert ez á mi testünk á mellyet most hordozunk, és á melly fok nyomorúságokat, nyavalyákat szennyvedett ez életben, ez el változik, meg dicsőítetik, meg dicsőítettetvén, örökké él á mi lelkünkkel együtt.

Gondold meg annakokáért szorgalmatossan ezeket á dolgokat, háborgo s búsongo elmedet s szívedet serkencsed fel, s vigasztald meg illýén szent vigasztalásokkal, hidgyed ezt álhatátossan, semmit ne kételkedgyél, mert bizony ez meg csálhatatlánul meg lészzen: A mint hogy á Christusnak teste á koporsóban fekütt hármad napig, hármad nap mulva az új életre

életre és az örök életre fel támadott, már soha meg nem hal; így mind azoknak á kik á Christusban eláludtának és ő benne hittenek s hisznek, noha meg hálnak s megholtának s ideig á koporsóban feküsznek, az örvendétes és dicsősféges fel támadásnak napjáig, de akkor fel támadnak az új életre és az örök életre; annakútanna osztán, sem nem vétkeznek, sem meg nem hálnak, és semmi nyomorúságot nem szennyvednek. Jelen. 7. 16. 17. *Nem eheznek többé, és nem szomjúhoznak többé, és á Nap hévsége, vagy valami egyéb hévség, nem árt nékik. Mert a Bárány á ki vagyon á szék közepében, az legelteti őket, és á vizeknek élő forrásra viszi őket, és el töröl Isten az ő szemekről minden könnyhullatást.* Az hol nem lészzen egyébb hanem igazság, tökéletes szencég, bűnnélkül való élet, idvésség, öröm és vigalág, mind örökkön örökké: Mind ezeket az az Isten ígérté á ki magában véghétetlen hatalmu, valamit ígért be tellyésitheti, az ki merő azon igazság, meg sem változhatik ígértetiben, hidgy annakokáért az ő ígértetinek és semmit ne kételkedgyél.

IX. R E S Z.

Azokról az szent írásbéli helyekről, az mellyek állattyaák s bizonyittyaák az halottaknak fel támadását.

Ezeknekútánna háfznos lészén tenéked, gyakorta észzorgalmatoosan azokról á szent írásbéli bizonyítógokról elmelkedned, a mellyek állattyaák s bizonyittyaák az halottaknak fel támadásokat, erre int tégedet szent Pál. 1 Thef. 4. 16. *Es á kik meg holtak vólt á Christusban, feltámadnak először.* 1. 17. 18. *Az Után mi elők kik meg maradtunk vólt, el ragadtatunk azakkal egyetembe á ködökbe, az Üreleibe az éltető égen, és ekképpen mindenkor az Ürral lészünk. Annakokáért vigasztaltatják egymást ez beszédekkel.* Bizonyos dolog az hogy nincsenek is erősebb, bizonyosabb, tanu bizonyítógok azoknál, á mellyek á szent írásbol vétettetnek szózáttatnak elő, á mi testünknek feltámadásának bizonyítására: Mert azok nem embernek beszédi; hanem olyan Istennek, á ki meg cselekefszi s véghez vívzi valamit meg mondott; Mert nincsen senki más valaki olyan á ki az ő akarattyaat, rende-

rendelést, meg változtathatná, és nincsen senkiis, á ki tanácsát s szívenek, gondolattyaát élőlel el réjthetne ő véghétetlen hatalmu, beszédeben, ígértiben, hívlséges és igaz, lött merő azon igasság, az ő jólága, könyörületeffége ki mondhatalan, és ő az életnek kütféje, á ki soha ki nem száradhat, azért egy ember sem kételkedhetik á felől, lásd meg á mit mond á te Fejed á Christus. Matt. 13. 43. *Akkor az Igazak fénlének, mint á Nap, az ő Attyoknak országában.* Jan. 5. 24. *Bizony bizony mondom néktek: A ki az én beszédemet halgatiya, és hiszen annak á ki engemet el bocsatot örök élete vagyon, és á kárhozatra nem mégyen, hanem által mégyen á halálból az életre.* Jan. 6. 40. Jan. 8. 51. *Bizony bizony mondom néktek valaki az én beszédemet meg tartándya, soha halált nem lát.* Jan. 11. 11. *A Christus azt monda Lázár felől, hogy álszók, holot az ő holt teste á koporsóban fekütt. De á Christus fel támasztá őtet és meg ada néki az ő életet.* 1. 44. *A ki már négyed napig fekütt vala á koporsóban, és már szagos is volt, még is ki kellé jöni á koporsóbol: Azért is nevezi*

névezi már önnön magát. Jan. 11. 25. *En vagyok a fel támadás, és az élet, aki én bennem hiszen há meg hal is él.*

Bizonyos dolog az, hogy a mi termé szetünk az betegségekben, és az halállal való ütközésben, felette igen félelmes és erő telen; ez pedig arra való hogy annál is inkább igyekezzünk és munkálodgyunk azon hogy magunkkal el hiteffük az feltá madást: melly halálból ez életre való fel támadásnak bizonyos jeleit s tanuit talál lyuk, mind az O s mind pedig az. Uj Testamentumban.

Az O Testamentumban az Illyés fel támasztá a Sareptabéli özvégy Aszszony nak fiát. 1 Reg. 17. 21. 22. Az Eliséus a Sünamitisnek fiát. 2 Kira 4. 35. 36. Az Eliséus tetemihez ért meg hólnak teste fel támadá, és lábaira állá. 2 Kir. 13. 21.

Az Uj Testamentomban, a Christus fel támasztá a Nain városbéli özvégynek fiát. Luc. 7. 14. 15. A Jairusnak leányát. Luc. 8. 54. 55. A Lázart. Jan. 11. 44. Nem csak a Christus önnön maga, ha nem meg az ő Apostoli is támasztottak halottakat, a szent Péter Tábit hat. Apost. 9. 40. 41. A szent Pál Euticust. Apost.

20. 10. 11. 12. Az Isten önnön magara gadott s vit fel önnön magához, mind teste tül s lelke tül ez nyavalyás és hamar el mulando életből eleveneket, mint Enochot. Terem. 5. 24. *Es mivel hogy Enoch szüntelen Istennel járt, vala nem talál tatek sohol, mert az Isten fel ragadá őtet.* Illyéft. 2 Kira 2. 11. Akik által adot és hagyott minékünk tanubizonysá got, amaz minden bizonynál meg léendő s el jövődő igaz életről, hogy mi ne gondolkodgyunk úgy, a mint az Epicu reusok és Pogányok gondolkodtának, hogy ez élet után más élet nem lenne.

Jól gondollyuk meg tovább mit mond az életnek és az halálnak Ura a Christus Jéhus. Luc. 8. 52. *Ne sirjatok nem holt meg hanem aluszik.* Azért mondotta pe dig ezt Idvözitők, mert nem hiszik vala, és nem értik vala az Istennek titkait, azért csak nevetik vala, a mint ugyan maga mondá. 1. 53. *Es csúfolyák vala őtet, mivel hogy tudnák hogy meg holt volna.* De a Christus Jéhus mindgyárt bé tellyesite ezt az ő igaz mondását, mert fel támasztá azt a ki meg holt vala, és meg ada az ő életet. 1. 55. Ha sonlatos

képpen a mi testünket, noha bizonyos ideig a koporsóban erős őrizetben tartva, de amaz utolsó napon, hatatalmatlan fel támasztva, fel támasztván, lelünkkel véle edgyesíti, és az örök életre ekképpen önnön magához által viszen bennünket, a mint ezt önnön maga a mi Idvözítőnk taníttya. Jan. 5. 28. 29. *Mert el jő az óra, mellyen mindenkik a koporsókban vadszónak, meg hallják az ő szavát. Es a kik jokat cselekedtenek, ki jönnek az életnek fel támadására, a kik pedig gonosz cselekedtenek, a kárhozatnak fel támadására.* Dan. 12. 2. *Es sokak azok közül, kik alsznak a földnek porában, fel serkennék, némellyek az örök életre, némellyek pedig gyálatra és örökké való uálatosságra.* V. 3. *Es a bölcsék féltlenek mint az égnek fenyege: és a kik sokakat az igazságra visznek, miként a csillagok örökön és örökre.* A szent Pál is hasonlatosképpen, bizonyos és meg csálhatatlan erőfélégekkel, állattya s bizonyíttya a mi testünknek fel támadását Rom. 8. 11. *De ha annak lelke lakik bennetek, a ki fel támasztotta Jézust a halálból, ugyan azon, a ki fel támasztotta a Chri-*

Christust a halálból, meg eleveníti a ti halando testeiket is az ő ti bennetek lakozó lelke által. 1 Cor. 6. 14. *Az Isten pedig az Urat is feltámasztotta minket is feltámaszt az ő hatalmassága által.* Ifmét. 1 Cor. 15. A melly részben a szent Pál öszve foglallva, öszve köti a mi feltámadásunkat a mi Idvözítő Christusunknak fel támadásával, hogy egyik a másiktól el nem szakaszthatatik, s el nem válasszathatik. V. 12. 13. 14. 15. 16. Már pedig a Christus fel támadott a halálból minden bizonnal; úgy miis minden kétség nélkül fel támadunk. Mert a Christus minékünk Fejünk, mi pediglen tagjai vagyunk, már pedig a mint hogy a Fő tagok nélkül nem lehet, úgy minket ő tagjait el nem hagyhat, a honnét mi mondatunk ő tagjainak. Efe. 5. 30. *Mert az ő testének tagjai vagyunk, az ő testéből és az ő csontyaiból valok.*

Vallyon s kicsoda már az a ki elégge dicsérhetné magasztalhatná a mi Idvözi, tö Istenünket, az övégeremehétetlen meg böcsülhetetlen, s ki mondhatóan irgalmassága szerént, hogy önnön magát annyira meg alázza s le bocsátottá, hogy az

égből le jöven, mi érettünk haládoemberre lenne, mi hozzánk mindenekbe hasonlatossá lenné a bűnön kívül. Filíp. 2. 6. 7. 8. Es az haládo emberi természetet edgyesítene öfzve szerköztetne az ő Isteni természetivel; az ő véghétetlen s meg foghatóan Isteni hatalma által, az halhatóan életre fel emelné, és az ő mennyei országának részévé tenné: Ha mi ezt hiszszük nagy gázdágfágok adattátnak minékünk, és amaz áldot és boldog élet is elvagyon már kezítvé rendelvé a mi számunkra. Miért hat kérlek efnénk két-ségbe? Hólott az az igaz emberi természet, a melly vagon a Christusban enne-kútánna is meg marad, (a ki mind igaz Isten s mind igaz Ember:) s már az halhatóan, véghétetlen dicsőségben vagon, s minket is minden bizonyyál kik ő benne igazán hiszünk oda fel viszén önnön magához: hogy ott ő szent Felségevel a dicsőségben örökké éllünk, és örvendezzünk. Elégseges és erős vigasztalást véhetünk minnen magúknak mi a Christusnak fel támadásából, ezzel a Christusnak fel támadásával, vigasztaltá, s bátorítottá a Szent Pál a Korinthusbelieknek

lieknek sziveket s lelkeket. 1 Cor. 15. 20. 21. 22. 23. *De a Christus fel támadot az halálból: és azoknak a kik elalut-tanak, lött első sengéiek. Mert mivel hogy ember által vagon a halál, a halot-tanak, feltámadások is ember által. Mert miképpen Ádamban mindnyájan meg hal-nak, azonképpen a Christusban mindnyá-jan meg elevenítettnek. Minden ember pedig az ő rendi szerént: Elősege a Christus, az után a kik a Christuséi az ő el jövelekor támadnak fel.* Ezekután a szent Pál Apostol a mi testünknek fel tá-madást, természeti dolognak hasonla-toflágában adgya elölkben, ezt vélzi a földben vétet magtúl a mellyet a Száto ember az földben vétet, az noha meg rothád a földben, de mind egészsezen el nem vélz; hanem ki jö ki csirázik az föld-ből és gyönyörűseges szép formát öltözik fel önnön magára: Így a mi testünk fel támadván az földből, ezt a romlandósá-got, erőtelenséget, gyarlóságot, hamar elmulandóságot, rothadandóságot, halan-dóságot, az mellyben itt élt le vétközi, és ékés, erős, halhatóan, romolhatat-lan, dicsőséges formát, ábrázatot öltö-

zik fel önnön magára. 1 Cor. 15. 53. *Mert szükség hogy é rothadandó test, rothadailan természet öltözzön magára, és é halandó test halhatatlanságot öltözzön magára.* v. 54. *Akkor leszen az á mi meg iratot: El nyeletett á halál szinte á diadalomig.* Hídjyük mi ezt hogy á mi bűnünk, á halál, á Pokol, meg győzöttet á Christus által, és bizvált bátorlágossan mondjuk miis ezt á mit. Hof. 13. 14. 1 Cor. 15. 55. 56. 57. *Hol vagyon halál á te diadalmad? hol vagyon koporso á te fulákd?* *A halálnak pedig fulákja á bűn: á bűnnek pedig ereje á Törvény.* De az Istennek legyen halá ki adott minékünk diadalmat, á mi Urunk Jésus Christusnak általa.

De még nagyobb és bővebb vigasztalásunkra igen hasznos némelly szent írásbéli helyéket elmenkben tártanunk. Filip. 3. 20. 21. *Mert mi mint mennyei polgárok vagyunk: honnat á Megtartó Ur Jésus Christust is várjuk ki el változtatya á mi alázatos testünket, hogy hasonlatos legyen az ő dicsült testéhez, amaz ő hatalmas ereje szerént, mellynek általa mindenekezt az ő birodalma alá is vetbet.* Ímét.
Col.

Col. 3. 3. 4. *Mert meg holtatok, és á ti életetek, elrejtet az Christussal az Isten-nél.* Mikoron á Christus á mi életünk meg jelenéndik, akkor tiis ő vele együtt meg jelentek dicsőségbe. 1 Theff. 4. 14. Hasonlatosképpen ízól á szent Pálmásfutt mikor az ő Tanítványát a Timotheust vigasztalta. 2 Tim. 2. 8. v. 11. Sid. 2. 14. 15. Ímét á szent János. 1 Leve. 3. Rész. v. 14. és 4. 9. *Bé rékeztem á szent Jóbnak az ő beszédével, mellyekkel az ő ízivet lelket vigasztalta á nyomorúságok között.* Job 19. 25. 26. 27. *En is jol tudom hogy az én Megváltom él, és hogy az utolsó ember á földből fel támad: Továbbá minekutánna á férgek az én testemet meg rágják és minek utánna felébredék, ebben á testben meg látom az Istent.* Ugyan énmen magam látom meg, nem más; és az én szemeim látják meg, minekutánna, az én veséim én bennem meg emésztetnek.

Ezeket á szent írásbéli tanubizonyosságokat mikoron mi jol meg gondoljuk, és elmenkben szorgalmazossan meg hannyuk vettyük, nem lehet hogy ezekben minnen magunknak nagy és örömdetés vigasztá-

gafztálást ne talályunk : mellynek tanúbizonylaga á szent Pál. Filip. 3. 10. 11. *Hogy meg esmérjem ötet, és az ő fel támadásának erejét ; és az ő szenyvedésben való részefülsémet, mikor hasonlatos léfzsek az ő halálához. Ha valami módon juthatok az halottaknak fel támadásokra.* Az melly szokban vallást téfszen arról, és semmiben inkább nem örvend és nem dicsekedik ; hanem ebben hogy á Christust ismerté, és az ő fel támadásának erejét, az mellyben rékésztetet és tétetet á mi fel támadásunk is, ugy hogy már mind azoknak halálók valakik á Christusban hisznek, és az ő haláltul valo félelmek, semmi nem egyéb hanem merő azon kébző vélekedés : Mint á meg holt kigyónak formájá meg vagyon, á ki külsőképpen irtóztató, de benné nincsen ártásra és meg csipésre valo erő, olyan az hiveknek halálók is, az kibn nincsen elkárhoztásra valo erő s hatalom. A mint á Móseftul á pusztaban fel emeltetet ércz Kigyora, kel vala azoknak gyakortá tékiteni, á kik á tüzés kigyoktul meg márdostattak vala, hogy azoknak mérgek azokat meg ne ölyé. Igy szintén azoknak,

nak, á kik a halálnak mérget el akarják távoztatni, hiteknek szemcivél amá lelki ércz Kigyora, és annak érdemeré kel tékiténiék, á melly ércz Kigyó nyilván á Christust példazta, á mint édes Idvözitök ezt magára szabja. Jan. 3. 14. 15. *Miképpen pedig fel emelte Móses á kigyót á pusztaban, akképpen fel kel magafztaltannia az embernek Fiának ; Hogy valaki hiszen ő benne el ne vesszen, hanem örökéletet vegyen.* Ez á szó halál az hivekre nézve inkább csak hasonlatoslaga, képe, az halálnak ; avagy pedig csak kézdete s bé ménetelé az igaz és vég nélkül való életnek ; Christus Urunk mondgya ezt, á ki magában merő azon igazság. Jan. 8. 51. *Valáki az én beszédemet meg tartandgya soha halált nem lát.*

Kérlek titeket Istennek fiai s leányi visgallyatok s fontollyatok jó meg mindezeket, és állyatok meg ez vallásban : Hidgy ember álhatatossán az Istennek Irgalmasságában, az Christus Jéusnak érdemben ; és igaz hit által edgyéfsüly á te Fegyeddel á Jéus Christussal, á te Idvözítő Uraddál á ki igaz élet, hogy tégedet senki el ne vohasson el ne szakaszthasson ő tüle.

tüle. Noha á te tested á halál által á le-
lektül el választatik el ízak áztatik, á bi-
zonyos és minden kétség nélkül meg lé-
endő dicsőfféges örök életre való fel tá-
madásnak napjáig, az melly igen keves
és hamar elmulo s el fojo idő, de ismét
á te testedben á lelked meg tér, és vele
öszve foglaltatik és edgyesítettik az örök
életre és az örökké való boldogságra: A ki
igy hiszen á Christusban, soha á meg
nem láttya sem meg nem kostollyá, se
testére se lelkére nézve az halált (: á melly
mondatik bizonyos halálnak t. i. az örök-
ké való kárkozatot:) holott á szenték-
nek halálok semmi nem egyebb; hanem
ez halando életből, az halhatatlan életre
való által menetél, és á Christusnak, á
Szenteknek, az Angyaloknak tarsáfágok
s Seregek között való bé állas.

X. R E S Z.

A Pokolnak és az örökké való kárho-
zatnak félelmi s ijéztéfi ellen való dolgo-
krol.

A gonosz és hazug lélek az ördög és á
Sátán, mindenkoron azon mésterkedik,
azon incsélkedik hogy kételkedést öncsön
fugallyon az embereknek szivekhen az ö

el

el nem választatások felöl; ilyen és ezek-
hez hasonló rettenetes irtóztató gondolá-
tokkal térheli az választottaknak szive-
ket: Microdá minden te dolgoz holott te
nem tettél Istennek? tégedet az Isten
meg vétet, ki vétett tégedet kedvéből?
Nem tudodé hogy te nem vagy azoknak
számok között való, á kiket az Isten az
örök életre el választot? Illyen és ezek-
hez hasonló veszedelmes jájos kifizeté-
tekkel ijéztésekkel térheli á választottak-
nak sziveket, á mellyek bizonyára igen
nehézek és keserveffek, és felette igen
szomorúan kineznek és gyötörnek az vála-
sztottaknak lelkeket, kíváltképpen az ö
beteg ágyokban. Annakokáért meg ki-
vántatik, hogy az ilyen állapattyában s
késértetiben á jó lélek oltalmazza magát
erőssen, s ha pedig kegyes lélek ez ütke-
zetben és hárczban győzedelmeskedni
akársz, bölcsen, okosan, viseljed ma-
gadat; mikor á Sátántul á tüzes nyilák
á kifizetétek szivedben lövettének, el tá-
voztasd hogy az ő sugallásinak s tüzes nyi-
lainak helyt szivedben ne adgy; hanem
ilyen avagy ezekhez hasonló istenés gon-
dolkodásokkal ellened tusakodgyál és el-
lenek

lenek állj: Távozzál el Sátán, menyel-
mert meg vagyon írva. Matt. 4. 7. *Ne
kértsed a te Uradat Istenedet.* Se pedig
ne kértse te az ő választot fiait s leányait
közzül valakit, se azokat a kik ő néki
szerelmefi: Holott az Isten, az ő Atya-
nagy szerelme és kegyelmessége szerint,
nagy és meg számlálhatatlan áldását s jo-
tétémennyit közlöttén vélem, énnékem
életet ajándékozott, és olly bőfőgeesen
gazdagon tartott és táplált engemet mind
azokkal a szükségesség jökök, melyek ez
életre szükségességek voltak; fött meg az
én kívánságom és érdemen félet is ki szol-
gáltatta testemnek és lelkemnek javait,
elzételenég volna hát nékem az ő irgal-
massága felől kételkednem? ő a Kereszt-
ség által engemet bé oltot és vött az ő
hívei köziben, s fel írtá nevemet az ő
könyvében, s ő hívott el engemet az ő
Evangeliumának hathatos hívátala által,
az ő szent Fiának meg ismerésére, hó-
lott ő azt ígérte hogy énnékem Atyam lé-
szen: hogy ne várnek én több jököis ö-
tül s hogy né mutatná meg önnön ma-
gát minden ő kegyelmességivel énné-
kem? hogy ne cselekedné mindazokat az

jokat

jokat én velem a mellyek lehetségesék?
Hogy ne hajolna az ő jökövé és indulat-
tya öröme én hozzám? Nem is szükség
tenéked többet félelned néki ilyen álla-
patodban; ártalmas és jájos dolog lenne
ez tenéked, ha meg engedné, és helyt
adnál szivedben az ő sugallásnak, a te el-
választatásodnak kétségessé volta felől: Sőt
inkább szükség tenéked azokat a Sátánnak
tüzes nyilait, sugallást, Istenedtől szá-
mazott gondolatokká, s névezet szerint
azokkal, mellyeket a Christus önnön
maga az Evangeliumban leíratot meg-
előznöd. Jan. 3. 15. 16. *Hogy valaki
hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem
örök életet végyen. Mert ugy szereté Isten
é világott hogy az ő egyetlen egy szülött
Fiát adná, hogy minden valaki hiszen ő
benne, el ne vesszen hanem örök életet
végyen.* Nem hallodé te, hogy valaki
hiszen a Christusban, és valaki isméri a
Christust igaz Megváltónak lenni, az
meg váltatott, meg igazított, meg
szenteltet, el sem kárhoztathatik; ha-
nem az örök életnek és az Idveffégnék
része léfzen: s mind azok pedig valakik
álhatatosan kételkedés nélkül hisznek az

G

Isten

Istennek irgalmasságában, a Christus Jánosnak erdemében, azoknak számok között valók, a kik élve elrendeltettek és el választattak az örök életre, és régen bé irattattának az életnek könyvében. Rom. 8. 29. *Mert a kiket öröktől fogva tudott, azokat el is választotta, hogy az ő Fiának ábrázatjához legyenek hasonlatosok.* Azért a kiknek hitek helyhez-tétett az Istennek Fiában, azok minden kétség nélkül meg tartatnak: Ez bizonyos és igaz dolog, úgy hogy az Isten senkit meg nem csálhat, se pedig valamely embertől meg nem csálathatják. Ez a mi szerelmes Atyánknak Istenünknek akarattya tanácsa, a ki az emberi Nemzeter úgy szerette, hogy minden dolgokat ő felőle öröktől fogván el végézt és elrendelt: Annakokáért nincsen semmi okod a félelme, nincsenek s nem lehetnek olly rétenet és dolgok, a melyek felőled való decretomát fel bonthassák és semmive téhessek; az te ellenlégednek az ördögnek, a ki irégyli a te idvésségedet, lelkedet veszedelemre kérsi, védséleiben ismét ezeket a dolgokat s szent gondolkodásokat.

Valaki igaz hittel hiszen a Christusban,

és annak irgalmasságában, azon semmi hatalma nem lehet a Sátánnak; Te pedig már hiszész és reményégedet ő benne helyhez-tetted; Azért a Christus tiéd, és te öve vagy, ő meg váltott tégedet, hát el sem veszhézt, soha el sem kárhozhatol. Mert valakik hisznek a Christusban, azok az Atya által vadnak, és a Christushoz vonattatnak. Jan. 6. 44. *Senki nem jöhet én hozzám, hanem ha az Atya, a ki engem el bocsátott vonádjya azt.* Ez pedig az Atyának akarattya hogy azok idvözüllé- nek a kik hisznek az ő Fiában, és hogy azok között egyiselné veszfzen. Jan. 10. 28. *Es én örök életet adok nékik, és soha el nem veszfzen, és senki ki nem ragadjya azokat az én kezemből.* Igen örvendés vizsgálás ez azoknak a kik hisznek és a kiknek álhataratos reményégek vagyon a Christusban. Mert valakik igazan és álhataratosan hisznek a Christusban, mind azok el választattanak az örök életre: Kérlek hát tégedet is kegyes lélek, a te el-mednek s hitednek szeméit fűgészszed egészszed a Christusra, fojódgyál meg ő hozza igaz hit által, nyugodgyál meg ő benne, a szent Pálnak intése szerént. Sid.

12. 1. 2. Nagy álbátarossággal a mi előnkben adartott czélt ki fussuk. Nézzven a hitnek Fejedelmére, és el végezőjére a Jészusra, ki az ő előtte való öröm helyében szenyvedett keresztet, a gyalázatot meg utalván, és az Istennek székeinek jóbjára ült.

XI. R E S Z.

A Christusnak mi érettünk való késervetiről és szenyvedésiről.

Annakútánna minden szenyvedéseket késervétéket, valamelyéket a Christus szenyvedett, az melyek felette igen nagyok nehézek és keserveffélék voltak, mind azokat mi érettünk és mi helyettünk szenyvedte, a mint erre tanubizonyosság az Apostol. Sid. 4. 15. 16. *Mert nincs oly fő Páp, ki a mi erőtelenségünknek érzésén meg nem indulhatna, hanem oly ki meg késervétéket mindenekben, hasonlatosképpen, a büntül meg váltva. Fárúlyunk azért bizodalommal, a kegyelemnek székehez hogy irgalmasságot nyerjünk, és kegyelmet találjunk, az alkalmatos időben való segítségére.* Ezeket a gyönyörűleges végéket nyomjad bé szerelmes atyámfia szivedben; hogy a Christus miné-

L E L K I I G A Z G A T A S, 67
minékünk é két végekre adartott.
I. Hogy minket meg válcson, mennyei Attyával minket meg békélteffen, és hogy minket az örök idveffégnek részévé tégyen.

II. Hogy minékünk jó példát adgyon, mind a szent életre, s mind pedig a boldogul való meg halásra. Meg lássuk annakokáért, hogy a Christusnak halálát s életét szemeink előtt tarcuk, és kövesfűk ötet, mind életben, mind a keresztviseleknek s nyomorúságoknak békélféges türessél való el szenyvedésében, s mind halálában. Mert senki nem élhet szentül, senki nem szenyvedheti el a nyomorúságokat, senki nem halhat meg boldogul, valaki a Christusnak mind életet s mind halálát követsre eleiben nem télzi: Hólott a Christusnak halála el nyélte és el töröltte minden szenteknek halálokat; azért illik tenéked kegyes lélek szorgalmatossan, jól, azokat meg gondolnod s meg hánnod vétmed, micsoda halálál holt meg? minémű keserves és erős ütközetre bocsátottá önnön magát másokért? mikoron az kereszt fán függött (: az holott májd csak nem:) láttatott el borittatni

tatni az iszonyu és rettenetes kéfértetek tül: Kövefféd azért ötet, és hijjad mint Isténedet segítségre, mért hatalmas á te kivanfágidnak és szükfégidnek bé tellyesítésére.

XII. R E S Z.

A Christusnak három rendbéli kéfértetiről.

Első Kéférteti á Christusnak.

A Sidok á Christust kélértettek az halálul valo félelemmel, á kik ugy gondolkodtak s vélekedtek felöle önnön magokban, hogy élegtelen tellyességgel árra, hogy önnön magát á halálul meg szabaddíá, azért vétik szemere á keresztfán mikor volná mondván. Matt. 27. 42. *Egyebeket meg tartott, ö magát nem tarthattya meg.* Mint ha mondották volna, ez állápattyában kétféggben esvénmeg hal, és tellyességgel el vész; semmi hatalma, ereje által, sem ki nem veheti, sem meg nem szabadithattya önnön magát á mi kezünköl: az után hasonlatosképpen az embernek meg békélhetetlen ellensége az ördög, ö is az halálnak félelmivél és rettegésvél ijézfteni akarta az életnek Urát; De

De mint hatalmas és erős Bajnok á Christus, azokat az ö ellenségit meg gyözte és tellyességgel meg tapodta. Te is á Christus által hasonlatosképpen le véted és meg gyözöd á te ellentégedet; csak hogy helyheztesséd á te hitedet á Christusban, á ki Urad és Idvözítő Christusod tenéked, ö az életnek Ura, és az örökké valo dicsösségnek Királya, á ki á halálul se meg nem gyöztethetete meg nem tártáthatot; hanem ö él és Uralkodik örökké. Mikor már tenéked kegyeslélek ilyen örökké Uralkodo s elő Urad s Idvözítő vagy, minden bizannyal tégedet sem el nem hágy, sem el nem felejt, sem meg nem engedi hogy az halál rajtad kegyetlenül Uralkodgyék; ö meg nem csálhat tégedet, sem az ö beszédeben, sem ígéreten meg nem hamístitathatik te irántad, á ki merő azon igazság önnön magában. Bizzal hát ö benne és bátoricsad vigáztallyad tennen magadat, az ö jófágával, szerelmével, gondviselésével, és hozzád valo nagy indulatával, s meg látod hogy bátorfágossan fogsz ö velé élni mind örökké.

Noha sok nyomorúságokkal, fájdalommal,

makkál, betegségekkel, vagyon öszvé körtétve ez á testi halál, meg is nagy javokra vagy az híveknek.

I. Mert más úton az hívek nem mehetnek bé az igaz és örökké való életben, hanem ez által á testi halál által; és mikor ők ezt az életet el hadgyák, annak-utánna kezdének örvéndezeni és igaz halhatatlan életet élni.

II. Mert ez által isméri és tanulják meg azt az hívek, melly igen nagy és buzgólagos volt á Christusnak ő hozzá-jok való szerelme, á ki á keferü halált meg költölte mikoron ő érettek meg holt, és á maga testében fizetet és tött éleget minden ő bűneikért: ki az halálnak erejét tellyességgel eltörlötté, á Pokolnak kapuit le rontotta á választottakra nézve: Ugyan is küömben eszre nem vették volna ki nem tanulták volna az hívek, á Christus szent életének, drágálatos halálának nagy erejét, á mely olyan nagy volt hogy el nyelté az híveknek halálakat, meg nem ismérték volna az ő jöteményének érdemének nagy voltát, halálakat sem tudtak volna adni, ha elégedendöképpen adhátnának az ő Megváltó Urok-

Uroknak; hanem ha azt az hívek meg költölnék: Azért valamint hogy á Christus él, te is hasonlatosképpen élni fogsz, ez az halál nem égyeb hanem gyönyörűféges boldog álm, ájto és bé menetél az igaz és örökké való életben.

Második kéférteti á Christusnak.

A Sidoktul kéfértetet á Christusnak akkor, á midön ötöt bünnél, mint valamizégérés látrot és nagy szárvas bűnben élött vádolták; azért vétik ezt szemére. Matt. 27.42. *Ha Izrael Királya, szállyon le most á keresztfarol, és hiszünk nékio.* Ezekkel á rágalmazó szókkal kéfértetéks s vádolták á Christust á Keresztfán, kit nem Istennek Fianak lenni ítélték, hanem embereknek el hitetöjének és haládatlan nagy bűnösnek: Hosonlokéfértettel kélérti az embert á Sátán az ő nagy betegségeben és az halálnak árnyékában, eleiben térjeszti mind azokat az ő bűneit, mellyeket akar mely időben cselekedet Istene és Felebaráttya ellen; és elmejében sugállja hogy ő egészzen bűnnek eszöze volt, és olly igen meg akarja nehezíteni örégbiteni bűneit ha lehet, hogy okot adgyon

adgyon az Isten irgalmasságá s büneinek meg nem bocsáttatása felől való kételkedésre, és így huzza ötet a kétlégben esésre. Ekkor áthatatosan és emberül áll ellene szerető atyámfia, és mikor ő tenéked szemeid eleiben térjeszti sok bűnédet, verd viszárs a hátra ötet, ilyen és ezekhez hasonló beszédekkel. Igaz az meg vallom én magamat, igen nagyfertelmes bűnösnek lenni; de a Christus a ki nem cselekedet semmi bünt, semmi álnokságot, a ki makula nélkül való Bárány, a kinek szájában nem taláztatott álnokság, ő keferves és rettenetes halált szenyvedett minden én bűneimért, akar melly sokak és mely nagyok voltak azok, mind azokért eléglegesképpen meg fizettet, és tellyességgel elég tetettétet ő általa. A Christusnak halála elégleges engesztelő áldozat minden én bűneimért. Efa. 53. 4. 5. *De a mi betegségünket ő viselte, és a mi fájdalminkat hordozta: jól lehet mi azt alitottuk hogy meg ostoroztatott, meg verettetett s meg nyomorittatott Istentől. De ő meg sebesítettett a mi álnokságinkért, meg romlatott a mi bűneinkért: a mi békeségünknek veresége vagyon*

rajta, és az ő sebéivel gyógyultunk meg. Azért akar mennyin légyenek azok az bűnök, mindazonáltal edgyet sem ismérk azok közül kárhoztató erejűnek lenni; hanem én hálákat adok az én Istenemnek a Christus Jézus által, a ki a maga testében és a maga szemelyében meg fizettet, meg lákolt, és éleget tött mind azokért.

Hármadik kéférteti a Christusnak.

A Sidoktul a Christus kélértetet a Pokolnak és az örök kárhoztatnak félelmivel és réttegefívével, mikor ezt vétik szemére mondván. Matt. 27. 43. *Bizott az Istenben, szabadítsa meg most ötet, ha kedvelli ötet; mert ezt mondotta: Istennek Fia vagyok.* Mint ha ezt mondották volna, ennek minden Istenben való bizodalma reménleге semmivé lött, és füstben mént, az Isten el hadta ötet, meg vétetté meg gyűlölté, meg utálta ötet, le vétettét s létáfszítátot a Pokolban és el kárhoztatta ötet mind örökké. Valamikor a gonósz Kisírtó tégedet is hasonló kéfértetekkel meg akar fojtáni, meg lád hogy ezeken meg ne indults és meg

ne rettény, ne fély, ne irtózzál, és ezek á kélértetek ne háborítsanak meg tégedet, az mellyeket szemeid eleiben terjézt (: noha azok fokszor igen nehézek és keserveffek :) hanem azokat á te elmedből ki véffed és ki irtsád, mind á bűnnek, mind á halálnak, mind á Pokolnak félelmit.

Mert nincsen semmi igaz hatalmok te rajtad, ha te egyedül szemeidet á Christusra véred, ő hozzá fojámodoléségészzen magadat néki ajánlod, á Christus tiéd, ő egészszzen magát tenéked adta, tenéked ajánlotta, ő meg böcsülhetetlen árron váltott meg tégedet, és meg szababadított tégedet á kegyetlen ördögütl, és az örökké való kárhozáttul.

A Christus á te életed, á te igáffágod, és ártatlanláfágod; csak meg lásd hogy á te ízivedet és lelkedet el ne vonnyad semmi kéfértedben á te éretted meg feszítettet Christustul. Ha te á Christustál edgyefülsz, s vele edgye lélsz, te bátorfágossan meg álhacz á Pokolnak minden kapui ellen, mert ő tégedet helyheztetet erős toronyban, és meg győzhetetlen kösziklára viszen tégedet; Ugy hogy bátorfágossan

ágossan á Christusnak á mi édes Idvőzítőknek ábrázolójával á szent Dáviddal ezt mondhatod. Solt. 16. v. 9. 10. *Szüntelen az Ura néztem: mert jobb kezem felöl vagyok; azért meg nem mozdítottam. Annakokáért örül az én szívem, és örvendez az én dicsőségem: meg az én testem is bátorfágóban nyugszik. Mert nem bagyod az én lelkemet á koporsóban: és nem engeded hogy á te szented rohadásra jussom. Az ilyen hit által lélsz te az Isteunek fiáva. Gal. 3. 26. Mert mindnyajan Isten fiai vagytok, á Jésus Christusban való hit által. A Christusnak atyáfiáva, baráttyáva, és részeféve az örök életnek. Jan. 3. 36. A ki hiszen á Fiúba, vagyon annak örök élete. Ez által az igaz hit által, mint lelki eszköf által igazittatik meg az igaz, (: és mind az valaki hiszen á Christusban :) ez ilyen hit által lélsz te á mennyei Atyának áldot Fiáva; és á mikor te ki költözöl ez világból minden bizonynál bé mégy az ő mennyei országában. Jelen. 14. 13. Boldogok lesznek ez után á halottak kik az Urban halnak meg. Ugy vagyon bizonyára á lélek mondgya: mert meg nyugosznak*
H az

az ő faradságoktól, és az ő cselekedeteleknek jutalma követi őket. Luc. 23. 43.

Már ha te á kélérteteknek s próbáknak középette vagy, á te hited kezd azokban erőtlennülni és gyengülni, vészed eszre hogy szereteted hidegül, benne vétet reménységed fogyatkozni kézd, tápasztalod hogy békeséleges türeffel nem Izeny vedheted; mindazonáltal Istennel való szövetségedet fel ne boncsad: de ismerd meg ezt á te mennyei Atyádnak akaratyának s kezének lenni te rajtad, á ki azokat ismét jora forditháttya és lelked isméretit meg csendesítheti: Bizony dolog hogy azok igen nehézek és tellyeffek keserűséggel. De ved eszedben (:szerelmes Atyámia:) hogy á Christus fokkal nehezebb és keservésebb kísérteteket szenyvedet (:á melly meg tétzik ebből hogy nem volt segítője, melletté szollója:) á mikor így kiáltot. Matt. 27. 46. *En Istenem én Istenem miért hagyál el engemet?* Oh rettenetes és kemény kélértet? oh melly irtoztato kegyetlen halálra ment mi érettünk? evégre hogy á mi nyomorúságinknak keserűségét nagyfagát meg könnyébbitené, s meg enyhítené:

Láfd

Láfd meg á Christus melly szabad akarat izerént mént azokra, és melly önként méritette bé önnön magát az rettenetes és el hordozhatatlan szenyvedésekben és keserűségekben, ő tudta á mi mennyei szerelmes Atyánknek, akarattyát és tanacsát, magára vette á mi erőtlenséginket, bizonyára ő tellyes lévén könyörületeséggel, nem akar minékünk fizetni á mi fok fogyatkozásunk szerént: Mert ő ismér bennünket, mivelő teremtfi vagyunk, meg emlekezik rólunk hogy mi porok vagyunk. Solt. 103. 14. *Mert ő tudgya hogy romlandó edények vagyunk: meg emlekezik róla hogy porból valok vagyunk.* ő az á ki hiv minden embereket önnön magához mondván. Matt. 11. 28. *Föjjetek én hozzám mindnyajan kik meg fáradtatok és meg terheltetetek, és én meg nyugottlak titeket.* Kérlek tégedet ved eszedben, melly nagy, melly örvéndetes, melly vigasztalással tellyes ígérlet ez; mikor á Christus á bünöföket hívja önnön magához: Bizonyára fokdolgok azok á mellyek terhélük fértégetik az embert, (:kivalképpen betegségenek idején:) á többi között melly keservéssen, melly ne-

H 2

hézen,

hézen, ijéztik rettentik az embernek lelke ismérétit az ő sok bűnei; mikor az Istennek irgalmaffága felől kétlégben akarják éjteni; mikor fél ázon hogy az Isten az ő orczáját ne talam el fordította ő tüle? és ötet meg vétette? mikoron bizonyossan és alhátatosan nem hiheti az Istennek hozzá valo nagy szerelmet és irgalmaffágát; hanem ugy gondolkodik hogy ötet meg vétette, mint egy meg hervádott és meg száradott tágot? Itt az édes Idvözítő Christus Jépus igen meg kívántatik ha segítségül és gyámölullészen: Itt bizonyára szükség és ávizasztálás és el-lészgétés, mikor ilyen erőszakos és irtóztató habok és szelvélezek akarják az embert elborítani, és (:májd:) tellyességel el nyelni. De mind ezekben is nincsen semmi okod á félefre és kételkedésre. A Christus nem hijjában való, nem igasságtalan az ő beszéde; ő bizonyos és kívánatos időben akarja az ő segítséget vizasztálását tenéked mutatni: Mikoron azért á te hited, á te reménféged, nem olyan erős és álhatatos á mint kívántatnek mikor vészéd észre hogy á te szived féleffél, rettégeffél tel-

lyes,

lyes; mikoron tennen magadban fel táltad, hogy te kezdész kételkedni az Istennek irgalmaffága felől; és hogy tenéked igen kicsiny avagy májd semmi hited nem volna: hijjad á te jó Istenedet segítségül, mint á szent Péter á mikoron májd szintén el merült volna. Matt. 14. v. 30. *Látván pedig á nagy szelet, meg réműle: és mikor el kezdett volna merülni, kiálta mondván: Uram tarcs meg engem.*

Kérjed és ohájtad az ő irgalmaffágát, és siráfd meg keserves sirással á te hitednek nem letet és hihetetlenségedet öelőtte, könyörögj buzgólagos könyörgesfeddel és imádcságoddal néki á segedelemért, és ő könnyen meg cselékedheti, meg vizasztalhat tégedet, és te annak utánna dicséred és magasztalod ötet. Solt. 50. 15. *Es hijj engemet segítségül á te nyomorúságodnak idején: meg szabadulak téged és dicsőítez engemet.* Ne szünnýél meg hát kérlek á segítségre valo hívástul; hanem szivednek bellő indulattyából ohájtad, várjad, kíványad, á te mindenható Istenednek, kezéből az irgalmáffágot és á vizasztalást, kérjed azon hogy ne réjtse el orczáját te tüled, kiáls á Tanítványok-

H 3

kal

kal egyetemben ő hozzája. Luc. 17. v. 3.
Uram névellyed á mi bitünket. Amaz
 néma ördögös gyermeknek atyával,
 mondgyad ezt. Mark. 9. 24. *Híszek*
Uram, légy segítségül az én hihetelensé-
gemnek.

Könyörgés.

Oh Uram fies az én segedelmemre,
 imé én te előtted le nyomattatott, és csak
 nem szintén el borittatott vagyok, az én
 bűneimnek fokaságátúl, á te irgalmássá-
 god minden munkaid felett vagy. Oh
 én szélid, engedelmes, kegyelmes, kö-
 nyörülő Atyam, oh én Uram én idvef-
 segemnek Istene, én erőfégem és én
 Szabaditom, ne szállj ítéletben á te szol-
 gáddal (:szolgáloddal:) A Christus az
 én igasságom, szentfégem, és válcsa-
 gom; ő jött é világra én érettem, ő adat-
 tatott válcságul én helyettem; Sött szabad
 akarat szerént kecserves és gyalázatos ha-
 lállal holt meg én érettem. Ez indicson
 tégedet, ez végyen erőtt te rajtad oh min-
 den irgalmásságnak Atya, á te Fiadért
 á Christusért könyörülly én rajtam, erőf-
 sítod és vástagitsad az én szívemet, á te
 Fiadban á Christus Jébusban valo igaz és
 álha-

álhatatos hittel; és vigasztálly meg enge-
 met á te szent Lelkednek vigasztáló ere-
 jevél, hogy így legyen énnékem igaz és
 tökelletés örömem á Christus Jébusban
 mind örökkön örökké. Amen.

Tovább mikor próbában és kélértet-
 ben vagy, hárczoly és tufakódgyál á te
 erőtelenségiddel, és ugyan vádollyad ten-
 nen magat á te Istened előtt hihetetlen-
 ségeddel és szivednek félelmes voltával;
 ha te á Christushoz támaszkodol, s hoz-
 zá fojámódol, rágalzokodol, buzgofágos
 és szüntelen valo könyörgésseddel kéred,
 kívánod segitléget, s tennen magad he-
 lyében állatod az Atya előtt, minden te
 fogyátkozásídat ki potollyá: ha ezt csele-
 készed meg látod hogy tenéked minden
 dolgaid jól fojnak, tenéked békefféged
 és csendességed lézen: mert ugyan is
 nem sok közben vetes vagy é kettő
 között, á Christusban hívő között, és á
 hívőnek buzgofágos könyörgése, kíván-
 fága, fohászkodása között. Akarminé-
 mü erőtlenségek, s szivednek fájdalmi
 között légy azért, ezzel vigasztállyad és
 bátorítsad magadat, hogy az Isten paran-
 csolta tenéked, hogy á nagy nyomoru-
 ságban

lágban hijjad segítségül, és ő azt ígerte.
*Hogy ha segítségül hívod meg halgat és
 meg szabadít tégedet.* Solt. 50. 15.

Annakútánna ha igaz hitből származott
 könyörgésid s kívánságid mindgyárt meg
 nem halgattatnak, és tenéked á dolog
 akaratod szerént nem léssen, tud meg
 azt hogy magadban semmi jót nem találsz:
 fött annál inkább ismérđ meg erőtlensé-
 gedet, lelki szegénységedet ő előtte, fi-
 rasd meg, keséregd meg, á te hihetetlenlé-
 gedet keservéssen ő előtte, és buzgófogós
 áhítatos könyörgésekkel, és gyakorta valo
 fohászkodásokkal, ohajtásokkal, kíván-
 nyad ő töle az igaz hitnek megadáfat. Ezek
 az kívánságok, esedezések, ezek á fo-
 hajtások, ezek á könyörgések, ha ki-
 csiny hitből származának is; mindazon
 által amaz szent tűznekszikrai, és Isten-
 tül származott jó mag, á melly nem mi
 belölünk névekedett származott, hanem
 Istennek munkaja mi bennünk, á mint
 ez meg mondatott á Proféta által. Esa.
 42. 3. *A meg répedezett nádat meg nem
 romtya, és á füstölő gyertya belet nem
 óltya meg: igazságban szolgáltait ítéletet.*
 Meg lásd azért hogy te álhatatossan hidgy
 á

á Christusban á te Idvözítődben, buz-
 góságossan és szívélőn könyörögj neki.
 Ha te ezt cselekedsz, ne kételkedgyél
 semmit is, mert te meg igazítottat vagy
 Isten előtt, és te annak az Istennek fia
 vagy, á ki á te büneidet rakta áz Chri-
 stusra az ő edgyetlen egy Fiára, á Chri-
 stus önnön maga mondgya az Evangyé-
 liumban. Matt. 5. 3. 4. 6. *Boldogok á
 lelki szegények mert övék á mennyeknek
 országa. Boldogok á kik Sirnak: mert
 ök meg vigasztaltatnak. Boldogok á kik
 éheznek és szomjúznak az igazságot: mert
 ök meg elégitetnek.* Ezek á szók szerel-
 mes atyámia tenéked mondattak, és tu-
 lájdonképpen te reád tártoznak; ha te
 meg aláztad magadat, s lelki szegénylé-
 gedet s nyavalyáságodat magad ízemeid
 előtt látod s magadban fel találod hogy te
 szükölködöl az Istennek lelki kegyelme
 nélkül; te bánod, szánod keserüld,
 fájlalod, á te elebbeni életednek vétkeit,
 éhezted szomjúhozod az igazságot, kívá-
 nod az igaz hitet, melly által meg igazit-
 tássál és meg tartássál: Ez á te nagy örö-
 méd s vigasztalásod á mellyet kívántál,
 már te meg igazulva mégy á te Istened
 elej-

eleiben; s bátran mondhatod á szent Ist-vánnal. Apost. 7. 59. *Uram Jésus ve-gyed hozzád az én lelkemet.* Önnön ma-gával á Christussal. Luc. 23. 46. *Es mi-kor kiáltot volna nagy szóval Jésus, mon-da: Atyam á te kezeidbe tészem le az én lelkemet.* Így te is ajánlyad az te lelke-det az te mennyei Atyádnak Istenednek kezében mondván.

Könyörgés.

Oh én kegyelmes és szerelmes Atyam, á te kezeden ajánlom az én lelkemet, avagy á te lelkedet; mivel te teremtetted ezt, és te fuvállottad, te helyheztetted ez földből való testemnek hajlekában; éngedted volt énnékem ezt csak rövid ideig való örizetré, mivel ez te képed, te teremtetted ezt á te hasonlatosságodra, á te dicsőffégednek térjesztésére, te vál-tottad meg ezt, az te edgyetlen egy szülött Fiadnak vére által. A te lelked ez, én ajánlom ismét á te kezeden, mint édes Atyámnak könyörülő Istenemnek kezé-ben: tiéd ez valamicsodas, vedd hozzád mint magadét, kérlek tégedet, idvözít-séd, örizzéd, oltalmazza ezt, és végé-zetre á te irgalmasságod szerént ad meg

az

LELKI IGAZGATAS, 85
az örök életet néki, á te igaz Fiad á Christus Jésus az én egy idvözítő Uram által. Amen.

XIII. R E S Z.

Joakarajoknak, szerelméléknek, fe-lebaráttynoknak halálokon való meg szo-morodottáknak vigasztalásokról.

Minden embereknek rend és mód sza-battátot, az ő szerelméléknek, feleba-ráttynoknak, joakarajoknak, halálokon és tőlök el távozásokon való, szomor-kódásra és bánkodásra az szent Páltul. 1 Thess. 4. 13. *Nem akarom pedig hogy tudatlanságban légyetek, Atyámfiai, azok felől á kik elaluttak, hogy ne bánkodgyatok mint egyebek, kiknek reménységek nincsen t. i. az Pogányoknak.* Ez erősséggel győzi meg őket, mert hijjában való és halzon-talan dolog: mert sem síráfokkal, sem jájgatásokkal, sem könyhullatásokkal, (: ha bö mértékben és ha fok esztendeig cselekednék is:) az halálból ez életre egy émbert se nagyot se kicsinyt viszsza nem hihatnának. Vagyon erre példánk em-lekezéses á Dávid Király. 2 Sam. 12. 16. Kinek Bethsabétül születtetett gyermeke mikor beteg volna, ő bójtolt, könyve-
ket

ket hullátot, és bé ment az ő ágyas házában, a földön halt, könyörögven az Urnak a gyermeknek életeért és meggyogulásáért. De mihelt meg értette volna, eszeben vette volna (: az ő néki szolgáló szolgáltaul :) hogy a gyermek meg holt, akkor elveti a gyászt, ruhait el változtatta, orcáját meg mossa, magát meg keni, és eszik: Mellyen így gondolkodtanak magokban szolgálai, ha meg értene a gyermeknek halálát, annál inkább magát böjtöléssel és sírással sanyargatná hogy semmint a gyermeknek életében, és azért annakokat kérdik, miért cselekedne ezt? meg félel. *Ű. 22. 23.*

Monda ő: Mig a gyermek élt, addig böjtöltem és Sirtam, mert ezt mondtam: Ki tudja talám az Ur könyörül rajtam és megél a gyermek. De most mivel hogy meg holt, vallyon visszahozhatnám véle! En mégyek ő hozzája, de ő nem jö ide visszahozza én hozzám. A melly szavaiban a Dávid azt akarja meg mutatni és meg erősíteni, hogy mi a mi sírásunkkal senkit ide visszahozni nem hihátunk: Tovább arra tanít és oktat bennünket, hogy feletebb a mi Atyánkfainak, szerelmésinknek, tőlünk való elhivat-

hivattatásokon, mikor az Isten őket évilágbol ki hívjane sírjunk, mert a feletebb való sírást és gyászolást az Isten utalja és gyűlöli.

Mindazonáltal meg lássuk, hogy igen még se keményítsük magunkat, hogy a mi szerelmésinknek, s atyánkfainak halálakon meg ne indulnánk, avagy csak jobban mint más idegenek, mert ez ilendő dolog, és ez származik azokhoz való nagy indulatunkból és hozzájuk való igaz szeretetünköl; mindazonáltal rendellyük és szabjuk az mi szomorúságinkat az igaz kegyességnék és szentségnék régulája szerént. A Christus a mi édes Idvözítő Urunk, maga volt a tökéletes jószágos cselekedeteknek Kutszeje és Atyja, meg is tökéletes szeretetiböl és indulatból sírt a Lázárnak halálán. *Jan. 11. 35. Es Jézus könyvez vala.* A Lázárnak szent és Istenfelönnenyei síraták Lázárt; hasonlatosképpen amaz kegyes szolgáló aszszonyok, kik állottak a keresztfá ellenebe, mikor a mi édes Idvözítőnk rettenetes kinokat szenyvedne síratyák és jajgattyák vala. *Luc. 23. Ű. 27. Követi vala pedig ötet a népnek és aszszonyi állatoknak*

88 A BETEGSEGBEN.

toknak nagy sokaságok, mely aszszonyi állatok jajgatnyák és siratnyák vala ötet. Nem is oka nélkül azok közül á kegyes aszszonyi állatok közül, á kik az ö Fellege halálán firtának; edgyiknek nevét örök emlékezetre az Evagyéliumban le-tétette. Jan. 20. v. 11. *Mária pedig sirván all vala á koporsón kívül.* Amaz kegyes és alamisnálkodo Tábiathanak halálán firtanak azok az özvegy aszszonyi állatok á kikkél jól töt. Apost. 9. v. 39. Amaz első Martyrt az szent Istvánt siraták, az Isten felő ferfiak. Apost. 8. 2. *Ki vivék pedig egyenlő akarattal az Istvánnak testét, az Isten felő ferfiak, és felette nagy sirást tönék ő rajta.* Azért á Bölcsnek tanáclála szerént, meg léhet á te haláttádon izomorkodnod és sirnod; de nem mod nélkül és nem sokáig.

XIV. R E S Z.

Rövid intéz á Christus nevérol valo vallás tételre.

Már én kérek és intek mindeneket, valakik az Atya Istennél, á Christus által meg békellettének, és valakik á Christus Nevéről Keresztýéneknek hívattak; kényszeritem azokat az Istennek ir-

galmas-

L E L K I I G A Z G A T A S, 89

galmasságira, hogy hadgyák el az ö előb-béni bünöket s vétkeket, és azt á nagy fetétséget és vakfágot az melyben élte-nek. Térjetek meg ti á jobb életre nagy szorgalmatossággal és igyekezettél; sziveiteknek tisztaságával s alázatossággal halgassátok és végyétek bé az Istennek beszédet, az mely á ti lelketéket meg tárdhattya; és szüntelen s meg szünes nélkül zörgéssétek á kegyelemnek ajtaján, esedeztétek á ti Mennyei Atyátoknak hogy az ö Fia által á Christus Jépus által, belsőképpen tanítson és oktásson titeket; s világosítsa meg á ti sziveket és elme-tek á Christusnak igaz isméréttel. Ti-tus 2. 12. 13. 14. *Melly minket tanít, hogy meg tagadván á hitetlenséget és é világi kívánságokat mértékletesen, igazán, és szeniül élünk jelen való világon. Vár-ván amá boldog remenséget, és amá nagy Istennek és á mi Megtariónknak á Jépus Christusnak dicősséges meg jelenését.* Ki adia ö magát mi értünk, hogy meg vál-tana minket minden hamiságtól, és tisztá-tana magának kíváltképen való népet, jo-cselekedetekre igyekezött. Ez á kegyelem-nek s minden vigasztalásnak és bátori-

táznak Istene, látogatott meg minket á magasságból, és az ő Fellege jósága, irgalmasága által félik á kegyelem bőmértékben á mi szíveinkben. Mellynek bőféges tanubizonyfágát talállyuk mind á szent írásban, s mind pedig mi magunkban minden napon: mellyek bizonyíttyak, erőssirik, az Istennek mi hozzánk való véghetetlen nagy irgalmaságát, kegyelmellégét és útánnunk való várakozást; á mellyekből tapasztállyuk hogy az Isten nem akarja á mi el veszésünket, hanem inkább meg térésünket és élesünkét, holott az ő fel busúlt haragiában büntetési által hirtelen és könnyén meg emészthetne, de nem cselekedzi; hanem inkább munkálodgya minden módon á mi büneinkből való meg térésünket, és á mi életünknek meg jobbulását. Ezek indítának, serkencsenek fel tégedet (:szerelmes Aytámfia: az Urnak keresélerc. Esa. 55. 6. 7. Kereffétek az Urat míg meg találhatatik, hívjátok ötet segítségül míg közel vagyon. Hadgya el á gonosz ember az ő útát, és az álnok férfiu az ő gondolatit: és térjen az Urhoz, és könyörül rajta, és á mi Istenünk hoz, mers

mert hajlando á meg bocsátásra. Gondold meg azért te ezt az intést minden te nyomorúságidban, és kéfértetidben fojámodyál az Istenhez, és meg szünes nélkül könyörögi néki; hogy az ő irgalmasága szerént, s az ő szerelmes Fiaért á Christus Jépusért minden bűncidet bocsássa és engedgye meg tenéked: örizzen oltálmazzon, tárcson, táplallyon, erőssítsen, vigasztállyon; végéztetre az ő szárnyainak árnyékában réjtsen el tégedet, és legyen jelen te melletted segedelmével, minden te szüktégidben és haboruságidban.

Igy cselekedett Dávid, mikoron látta á nagy nyomorúságott és veszedelmet, hogy az ő bűnciért á népre nagy csapás bocsátatott hármadnapig; úgy hogy hetvenezer férfiak holtának meg. 2 Sam. 24. 15. ő mindgyárt az Istenhez fojámodott, meg vállotta bűneit, és keservélen kívánta s kérte annak bocsánattyát. 1. 17. Imé én vétkeztem és én cselekedtem hamisságott. Es mikoron ő á Jébusus Arauna szérüjen oltárt épitet volna, mikor az Angyal meg jelenek. Aldozekegészen meg égetett és engeztelő áldozattal: és meg kegyelmeze az Ur á földnek,

és meg szűnnek a csapás az Izraelen.
v. 25.

A Dávidnak példája szerint (: szerelmes Atyámfia:) váld meg te is bűneidet, könyörögj Istennek a kegyelemért, és esédezzél az irgalmasságért és bűneidnek bocsánatjáért: Vigy Istenednek kedves áldozatot az az meg tért és meg törődött szívet, a melly minden dolgok felett inkább tettik az Istennek, és meg tárt s mindgyárt meg segít tégedet a te Istened, és semmi időben rólad el nem feleltkezik: Így cselekedtenek a Ninivebeliek, kiknek mikor Isten Jónás által romlást izent volna, mindgyárt Jónásnak prédikallására meg tértének, az Isten könyörült rajtok, bűnöket meg bocsátá, és a bűntetést el változtató. Jon. 3. 10. Azokáért mikor látta volna Isten, az ő cselekedeteiket, hogy tudniillik meg tértek volna az ő gonosz újokról, el változtató Isten a gonoszt, a mellyel őket meg fenyegette vala, és nem veszté előket. Tedd elődben (: atyámfia:) ezeket a példákat követésre, ne hihéttelenkedgyél az Istennek irgalmassága és jósága felől. Efa. 59. 1. *Imé az Úrnak keze nem rövidült meg,*
hogy

hogy meg nem szabadíthatná, és meg nem sikerült az ő füle hogy meg nem halgathatna. Mert ő mind meg legithet, s mind meg vigasztálhat tégedet, csak hogy meg ne vesséd és meg ne utallyád az ő irgalmassággal telyes kegyelmét és jóságát, mikor téged kínál azokkal: Sőt inkább hijjad segítségére s bátorítáodra azt, a ki gazdag a kegyelemben. Efes. 2. 4. *De az Isten, gazdag lévén az irgalmasságban, az ő nagy szerelméből mellyel szeret minket.* Rom. 10. 12. *A ki gazdag mindenekhez a kik ötet segítségül hívják.*

Könyörgés.

Könyörögök és esedezem tenéked én Uram Jézus Christusom, ki vagy egyedül tokeletes és igaz orvosá, mind a testnek s mind pedig a léleknek, hogy ezeket az Istenés orvosságokat, és lelki igazgatásokat, melyeket a te gazdag tárházadból a szent írásból öszve gyűjtöttem és szedegétem; hathatósképpen és hatalmással munkáldtassad a mi szíveinkben: Hogy ezek által a hit mi bennünk inkább inkább bővölködjék és nevekedgyék, az Istennek és a mi felebarátunknak szereteti mi bennünk jobban jobban fel gerjesztessék. És hogy mind azokban

ban á kétfértetekben és próbákban, melyek á Christus Jézusnak példája szerént reánk következnek, álhatatosan s bátorlagosan, mind á mi utolsó oránkig meg marad hásfunk, ő hozzá ragaszkodhatunk és fojamosodhatunk az örök életnek és idveffégnék bizonyos reménsége alatt; ugyan azon Christus Jézus mi edgyetlen egyldvözitőnk által: Kinek az Atyavál és á Szem Lélekkel, adáfék minden dicsőffség és dicséret mind örökkön örökké. Amen.

A MASODIK SZAKASZA.

Bé foglallya á Beteg vigasztaláfanak rendit és modgyát röviden: Hozzá adattatnak három betegért való rövid, de áhítatos könyörgések.

I. R E S Z.

A Zoknak vigasztalásokrol á kik már beteg ágyokban fekszenek.

Midőn márte (: szerelmes Atyámfia:) siralmassan s keservéssen á betegfégektől

s nyavalyáktul gyötrettétel, tudd meg azt, hogy azok á nyavalyák és betegfégek, te rajtad nem történetből sem szerencséből éftének; hanem á mindenható Istennek, akarattyából, tanácsából végézféből származtanak: Mert akar melly nyomorúságok, kétfértetek éftének az Istennek fiaín s leányin, minden bizonyal azok bocsátatnak és jönnek az Istennek parancsolatnyából, annak rendeléséből és igazgatnyából: ugy mint á kiben mi élünk, mozgunk. Apost. 7. v. 28. *Mert ő általa élünk mozgunk és vagyunk* Solt. 100. 3. *Tudjátok meg hogy az Ur az Isten: ő teremti minket, és nem mi magunk.* Ezeket pedig á betegfégeket akar micsodások légyenek, az ő Atyái szerelméből, joakarattyából, hozzá való nagy indulattnyából, nem azért bocsátotta te reád, hogy azok által tégedet özve roncsos; hanem inkább hogy azok által tégedet á meg térefre hijjon és inditlon, és hogy á te hitedet az ő benne való hiédelemre félérkencse: Mert ezek á nyomorúságok s betegfégek az Isten szerelmének kegyelmének, hozzád való bizonyos jelei. Peld. 3. 12. *Mert á kji szeret az Ur meg dorgálja:*

*gálya : és miképpen az alya áfiát , á ki-
nek javát akarja. Sid. 12. 6. Megostoroz
pedig mindent : valakit fiává fogad.*

A te könnyörülő mennyei Atyád , nagyok szeretettél s indulattál szeret tégedet az ő bölcs tanácsában , mikor tégedet-
betegséggel látogat ; mert ezek által á betegségek által , mint valami zábolák
által , akarja meg öldökölni s zábolázní te benned az ő embert á bünt ; hogy te
annál inkább szabad akarátod szerént ál-
lassad á te testedet Istennek kedves áldo-
zatúl. Rom. 12. 1. Ez á betegség azért
csak atyai látogatás , s nem is á te ártal-
madra vagy őszve rontásodra bocsáttatott
te reád ; hanem á végre hogy te ez által
meg jobbulj , és az új életre mint egy ez
által fel támadj. A te mennyei Atyád
látta azt , hogy á te ő embered (: az az
á te meg romlott természeted :) igen en-
gedetlen , el fordúlt , vákmerő , és tége-
det izgat á kevélységre és más egyéb bü-
nökre , te pedig erőtelen vagy annak meg
zábolázására , elégtelen vagy hogy annak
indulátit kívánságít meg fojtád magad-
ban , arra is elégtelen vagy , hogy azt
örizet ala zárjad és jól rendellyed : Azért

ő

ő azt mint valami tömlöczben be zárja ,
ezekkel á betegségekkel erőtelenségekkel
mint valami kötelekkel s vas lánczokkal
meg kötözi meg fojtá , hogy á te ne-
mes és drága lelkedet á veszedelemre ne
vóhassa.

A testnek és á vérnek uralkodását akar-
ja ezzel meg szüntetni , és á lelket előbb
segíteni á jobban ; az Isten jelen vagyón á
te lelkeddel , erőtt ád annak hogy á testnek
zábolátlan s regúlátlan indulati ellen meg
álhasson , győződelmeskedhessen , és azt
örizet ala zárhassa. Ha te mindenkor jo-
egéslegben szeréncsés állapotban élnél s
éltél volna , ne tálam á te tested egyébre
semmire nem hájlott volna hanem á go-
noszra , tégedet meg csalt volna , az Isten
ellen való rettenétes bünökre vont volna ,
az honnet az Istennek haragjátte reád von-
tad volna , ekképpen á te lelked az örök-
ké való Pokolra s kárhozatra készítettet
volna. Már azt á veszedelmes kárt akar-
ta á te mennyei Atyád ezzel meg előzni ;
hogy jobban és idveffégsébbben légyen
dolgod : ezzel mint valami zábolával meg
akarja tártóztatni s hátra akarja vérti á
te testedet , á ki mindenkor , minden ére-

jevé

jevel igyekezik a lélek ellen, ezekkel a nyavalyákkal akarja őrizet alá zárni ötet; hogy ne merüllyön a bűnnek árjában, hanem inkább, adgya magát a léleknek igazgatása és engedelmesége alá. Már pedig mikor ez a te mennyei, Atyádnak joakarattya és cettzése, a ki mindeneket a te hozzád való szeretetiből a te hasznodra és javadra munkálodik, eltávoztasd hogy ellene ne zúgolodgyál, se pedig magadat szabados akarattyanak ellene ne tedd. Hanem békefféges türeffel szénjvedgyed, es könyörögj azon, hogy a te mennyei Atyádnak akarattya légyen meg és tellyesedjék bé inkább, s cselekedgyek az ő jo tettzése kedves akarattya szerént, nem pedig a te kívánságod iránt teveled; hogy így minden dicsőffég és dicséret térjen az Istenre; hogy meg ne vonnya az ő kegyelmet té tüled, mind azoknak a keresztvitéleseknek és nyomorúságoknak békefféges türeffel és széliden való el hordozására, mellyek mostan tégedet nyomnak ez életben. Rom. 5. 4. 5. *A békefféges türes pedig reménfséget. A reménfség pedig meg nem szegyenit: mert az Istennek szerelme kiöntött a mi szívünkbe*

a Szent lélek által, ki minékünk adott.

Minden te nyomorúságidban és betegségedben tanuld meg ezt, hogy ez a betegség és nyomorúság Atyai indulatból származott te reád a te mennyei Atyádtul; ezt pedig észre veheted ebből, hae ezekben a te nyavalyáidban tellyesféggel engedelmeskedel a te mennyei Atyád akarattyanak a szent Dávidnak mondása szerént. Solt. 119. 71. *Író énnekem hogy engemet meg aláztál, hogy meg tanulnám a te parancsolatodat.* Tovább ha benné vétett reménfségedet s álhatatos bizonyos hiedelmedet belőle ki nem vészed; nem is próbálod kétférted a mindenható Istennek hozzád való Atyai szeretetét s indulatját addig, mig az ő veszfizeje slátogatása alatt fekszel, mig nem meg tanulod azt, hogy már te anak el hordozására s békefféges türeffel való el szénjvedéfére el készültél; érzed azt hogy a te szived nem retteg ezekben a nyavalyákban s betegségekben: Sőt ezeknek szénjvédefé alatt a te bizodálmad reménfséged inkább inkább névékedik, mellyet érzed ottan ottan az Istennek nyomorúságidban jelen

lévő segedélméből. Igaz dolog ugyan az, hogy a mennyei Atya meg engedi azt, hogy az öveis a nyomorúságokban s betegségekben (: mint valami tengerben:) belé merítessének bizonyos ideig, mindazonáltal nem sokáig; hanem ő az ő segítő kezeit nekik nyújtja, és őket azokból ki rágadgya és ki vonzza, meg engedi azt is az öveinek hogy a nyomorúságoknak, betegségeknek, kerésvívféléseknek tengerében benne uszszának; de azt meg nem engedi, hogy tellyességgel belé merüllyének és belé hallyának: No ha azt meg engedte hogy te is mostan ezek alatt a nyavalyák alatt siralmassán nyögj, mindazonáltal azt meg nem engedi hogy te ezektől tellyességgel el borittassál; é felől pedig ebből bizonyos lehétz hogy tégedet a te mennyei Atyád sokszor a te előbbéni nyavalyáidban, kerésvívfélésidben el nem hagyott; hanem tégedet azokol számtalan sokszor meg szabadított. Azért tanúlly ezekben a nyomorúságokban s nyavalyákban is ő hozzá fojmodni, helyheztetvén ő benne bizonyos bizodalmatat és reménlégedet.

Sőt ha sokkal nagyobb nyomorúságot,

got, nyavalyát, betegséget, bocsátis te reád, te annál inkább helyheztéssed ő benné bizodalmatat; mert szokása ez ő Fellégenek hogy az ő fiait (leányit:) reménlégek felett szokta a nyomorúságokból s nyavalyákból ki szabadítani. Tanúld meg kérlek ezt hogy ezek a betegségek s nyomorúságok nem haragból bocsattattának te reád, hanem Atyai indulatból és szeretetből: mellyet ebből meg tudhácza ha te békefféges türeffel várod a menyből az ő segedelmet; el ne csüggédgi hát ezekben a szenyvedésekben, hanem állhatatossan bízzál, mert ha szinten kefedelmezni láttatik is, az ő segedelme és szabadítása te hozzá; mindazonáltal ő tégedet el nem hágy, sem töle el nem vét. Es végézetre te bizonyossan meg érted s meg isméri, hogy ez a nyavalya és betegség te reád bocsattott nem a te veszedelmedre, és ölzve rontatásodra, s elveszfésédre, hanem az Istennek dicsőségére, és a te örökké való boldogságodra és idvösségedre: A ki magát így adgya és ajánlja Istennek, az az ő ígérteit el veszi, az soha meg nem hálhat, a mint édelgot a Christus önnön maga bizonyítja.

tya. Jan. 8. 51. *Bizony bizony mondom néktek: Valaki az én beszédemet meg tartandja, soha halált nem lát.* Jan. 11. 25. *En vagyok a fel támadás és az élet, a ki én bennem hiszen ha meg hal is él.*

Ezek a szók á te édes Idvözítő Christusodnak szavai, (Izserelmes Atyámfia:) ezekről elmelkedgyél szorgalmatoslan, ezek vérjenek mélyen gyökéret á te elmédben, ezekkel vigasztáld meg erőtelen szivedet. Jan. 8. 52. *A ki az én beszédemet meg tartja, á halált soha meg nem kóstolja.* Jan. 6. 47. *Bizony bizony mondom néktek, A ki én bennem hiszen, örök élete vagyon annak.* Jan. 17. 3. *Ez pedig az örök élet, hogy tégedet egyedül esmérjenek lenni igaz Istennek és á kit el bocsátál á Jézus Christust.* Ez az örök élet elkezdetet s el kezdetik é világban mindazoktul, valakik á Christusei, mert á Christus az igaz élet. Jan. 14. 6. *En vagyok az út, az igazság, és az élet.* Sőt merő azon igazság, azért meg sem csálhat. 2 Cor. 1. 20. *Mert Istennek valamennyi ígéreti vadnak, ő benne Ugyanok, és ő benne Amenek, az Isten dicsőségere mi általunk.*

Azért

Azért te semmit nem kételkedhetel, mert az Istennek beszéde, és ígéréte meg áll és meg marad; ő kiváltképpen való szövetséggel és jedgyél mint valami kötéllél kötötte önnön magát te hozzád: Mikor á te hozzád való nagy szeretetiből á te idvősfégedért, az ő tulajdon Fiát bocsátotta é világra, ki önnön magát adta az halálra te érerted, ő kegyelemnek szövetségét, kötött te véled á Christust által, á kiben ő azt ígérte hogy örök életet ad, el nem hágy, hanem mint Atyád, tégedet irgalmasságával és jovaltával meg koronáz. Már pedig az ő jovoltának jégyc és pecséte meg vólt te hozzád á Keréltfégben. Illik hát tenéked abban tött ígéretekhez és jégyekhez fojamodnod és rágaszkodnod. Mert az Isten adott jégycet á te testedben, hogy te az ő hozzád való kegyelme, irgalmassága, hülége, és josága felől semmit ne kételkedgyél. Rom. 6. 3. *Avagy nem tudgyátoké, hogy valakik meg keresztelkedtünk á Jézus Christusba, az ő halálába keresztelkedtünk meg.* Te meg keresztelkedtél á Christus halálában, az ő halála lött az te haláloédért, ő tett eléget az Istennek te érerted.

K. 3

Sőt

Sótt ugyan á Kereszttség által véle edgyefülről, úgy hogy te egészen ő benne vagy, és ő te benned. Gal. 3. 26. 27. *Mert mindnyájan Isten fiai vagytok, á Jézus Christusban valo hit által. Mert valakik á Christusban meg keresztelkedtek, á Christust öltöztetek fel. A Kereszttség azért olyan szövetség olyan jéggy és pecsét, á melly á te lelked ismertet meg vizsgálhatója, meg örvendeztethető, és meg ellesztheti Isten előtt, á mint á szent Péter bizonyítja. 1 Pet. 3. 21. Melly Bárnához hasonló Kereszttségnek példája mostan minket is meg tart (nem az á Kereszttség mellyel á testnek szennyei el mosattának, hanem á jó lelki ismeretnek Istennel valo kértözödé(e):) á Jézus Christusnak fel támadása által. Az Isten már tégedet á te büneidért el nem kárhoztat, mert tellyességgel el mosta és el tisztította azokat te rólad az ő Fiának vérével. Rom 5. 1. Meg igazulván azért á hit által, békefégünk vagyon Istennel, á mi Uránk Jézus Christus által. Ez az igaz békefég örömet, csendesléget, szolgaltathat á te lelked ismeretinek; holott te á Keresztséggel élél, mellynek bizonyos*

nyos jéggye és pecsété, á te meg igazittatód s minden büneidnek meg bocsáttatása; bizonyosan hát elhitheted azt, hogy az Isten meg könyörül te rajtad á Christusért, meg tart és meg szabadit tégedet.

Mivel hogy már te az Istennek kedvében vagy, és ő tenéked Atyád, elsem felekezhetik te rólad, mellynek meg csalhátatlan jéggye és bélyége ez; ha te minden dolgot s tennen magadat is ajánlod az ő akaráttya s tettése ala, és te békefégés türessél el ízenyveded az ő kezeit te rajtad, ezt mondván (légyen meg az ő akaráttya, akár ély s akár hály) cselekedvén azt á maga dicsőfégére és dicséretire: Ha te már ilyen álhatatosan bizol az Istennek irgalmasságában, mellyet ígért á Christus által, és magadat egészen így néki adod, léhetetlen azt mondom hogy te el vész és el kárhozzál, holott az az Isten ígerte á ki tenéked Atyád, ki igaz az ő beszédében, sótt merő azon igazság, valamig azért te hiszsz ő benne és mig ismérd őtet, és valamig benne remenlész töle vársz minden jokat: Nem lehet hogy mint kegyelmes Atya te rólad

gondot ne viseljen, s tégedet bizonyos időben meg ne szabadítson, noha nehéz tenéked azt várnod: Sőt nem csak azt ígérte, hogy tenéked léfzen csak Atyád, hanem meg á te magodnak is te utánad, á kik hisznek áthatatosan az ő ígéretinek, ő azért nem csak te reád, hanem meg á tiédre is szorgalmatos gondott visel.

Azért ajánlyad néki nem csak testédet lelkedet, hanem meg á te szerelmesidet is úgy mintha vagynak (feleségedet) fiaidat, joakaroidat, barátidat, és mind azokat valakik te hozzád tartoznak: semmit ne kételkedgyél, mert ő á te fiaidnak igaz Attya léfzen, á te feleségednek igaz Ferje, és á te joakaroidnak s barátidnak igaz Baráttya léfzen. Annakokáért üzz ki és vés ki elmedből minden barátidról (szerelmesidről) joakaroidról, és minden te világi dolgaidról való elmelkedéseket s gondolkodásokat, ajánlyad mind őket á te Istenednek: inkább gondolkodgyál most te magadrol és visély gondott á te lelkedről, ajánlyad azt á te Terömtödnek és Megváltódnak kezében.

Holott

Holott már az Isten á Christusnak erdeméért minden te büneidet meg engedte és meg bocsátotta, azért az ő végére-mehetlen s meg bocsúlhetetlen jó tette-mennyéért te túled egyebet nem kíván; hanem ezt hogy te is hasonlóképpen mind azoknak fogyatkozásokat bocsúltság tétéleket, á kik te ellened vétettenek meg bocsássád. Matt. 6. 14. *Mert ha meg bocsátjátok az embereknek az ő vétkeiket, meg bocsátja néktek is á ti mennyei Atyátok.* Azért szivednek belső indulattyából bocsássád meg, minden bocsúltság tétéleket s fogyatkozásokat te is mind azoknak á kik te ellened vétettenek; úgy hogy azoknak emlékezetek á te szivedben és elmedben se meg ne ujjullyának, se pediglen viszsa ne hívattassanak: Sőt könyörögj és efedezzel szivedszerént azokért, á kik tégedet bocsúltsággal illettnek, á Christusnak tudománnya s példája szerént. Luc. 23. 34. *Atyám bocsásd meg nékik, mert nem tudják mit cselekednek.* Ha pediglen Isten tégedet ez te betegségedből meg gyógyít, azok ha á te segítéségedet kívannyak, á te tehetőségéd szerént őket segited: Már ha te így szived-

szivedből, minden gyűlöléget, haragot, szinmutatást ki irottál, bizonyos jele az annak hogy az Isten is tenéked minden bűneidet meg bocsátotta és telylefféggel színe elől el vétette. Ez pedig á jo jel á te hittél meg tisztított szivedben, önön magát ki mutattya, gyümölcsött némsz te benned, á te Istenednek te hozzád való kegyelme s jövöla szerént, (á ki tenéked fok és meg számlálhatólan bűneidet bocsátotta meg) tégedet is fel indít hogy meg bocsáss á te felebarátodnak és jól tégy véle: Ez á te szeretédnek gyümölcse tanubizonyfagottétlen arról, hogy tenéked igaz és elő hited vagyion mikor olyan gyümölcsött termett á melly meg hívádhatatlan, ezt taníttya á Szent Péter. 2 Pet. 1. 10. *Annakokáért, Atyámfiai, igyekezzétek inkább á ti hivaltokat és választatástokat megerősíteni: mert ha ezeket cselekezzétek soka meg nem ütköztek.* Ezek á jo dolgok bizonyos jélei annak, hogy te az Istennek el választott fia (s leánya) vagy, és következesképpen az örök életnek, és az idvőségnek is örökösfe. Mindazonáltal meg tudd azt, hogy nem á te jófagos cselekedede-

kedetedért vagy érdemedért gyógyít meg Isten tégedet á te nyavalyáidból s betegségidből, sem pedig nem azért bocsáttatnak meg á te bűneid: Mert nincs több elég tétél, több erdem á te bűneidért, hanem á Christusnak halála, ezért az Isten egyebet nem kedvell s bé nem vészen; hanem az ő szírelmes Fiát. Jan. 1. 29. *Imé, ez az Istennek amá Báránya, ki el vészi é világnak bűnet.* 1 Jan. 2. 2. *Es ő á mi bűneinkért engéztelő áldozat.* Ez á te nyavalyád betegléged, avagy akar-micsodás kínaid, nem lehetnek olly nagyok és olly sullyosfak; hogy éleget tehesnének Istennek csak á legkissebb bűnödért is, fokkál inkább hogy te azokkal idvösleget érdemelhetnél. Rom. 8. 18. *Mert azt mondom bizonynal, hogy á mellyeket mostan szenyvedünk, nem hasonlítandok á dicsőséghez, melly nekünk meg jelentetik.* Nem is találtatott egy teremtet állat is sem az égben, sem é földön, sem ember, sem Angyal, á ki meg szüntethette s le csendesíthette volna az Atya Istennek haragját s busulását; mennyivel inkább ez á te betegléged és ideig való nyomorúlágod cselekedhetne azt.

azt. Mert annak á ki á mindenható Istennek haragját s büfúlását lecsendefítette, és az emberi Nemzétet az Istennél öfzvé békéltette, szükfégesképpen kellett lenni mind Istennek s mind embernek; ollynak á kinek á Közben járának munkáját is fel kellett vállalni s végben kellett vinni, á meg bántatot Isten között és á kárhozatra hanyatlott emberi Nemzet között. Ennek végben vitelere szükfégesképpen meg kívántátott, hogy az Istennek Fia emberre lenne, hogy az emberi testben az Atya Istennek haragját le csendefítené, s annak akarattyának eléget tenne, az alól á harag alól á melly alatt voltunk fel szabadítaná, ekképpen meg tartana és idvözítené, á mint ezt á Proféta bizonyította. Efa. 53. 4. 6. 8. *De á mi betegségünket ő véselte, és á mi fájdalminkat hordozta: Az Ur mindnyájunknak álnokságát ő reá vetette: Az én népemnek bünéért volt ő rajta á vereség.* 1 Pet. 2. 24. *Ki á mi bűnünket hordozta az ő testében á fán, hogy á bűnnek meg halván élne az igazságnak, kinek sebei-vel gyógyultunk meg. A te édes Idvözítő Christusodnak érdeméért bocsáttatik meg* tené-

tenéked minden bűnöd, és nem másért, nem á te nyomorúságidért, betegségidért, szenyvedésidért, akarmicsodás keserűék és fulljóssak légyenek is azok; hanem á Christusért. 1 Cor. 1. 30. *De az Istentől vagytok ti á Jépus Christusban; ki lőtt minékünk Istentől, bölcseség, igazság, szentség, és válság.* ötet tette az Atya mi érettünk bűnne. 2 Cor. 5. 21. *Mert az Isten azt á ki bünt nem tud vala tevő mi érettünk bűnné, hogy mi lennénk Isten igazsága ő benne.* Annakokáért ha te álhatatosan hiszsz ő benne, te már Istennek fia (sleánya vagy). Jan. 1. 12. *Valakik pedig ötet bévövek, ada azoknak illy méltóságott, hogy Istennek fiaiva lennének, azoknak á kik az ő nevében hisznek.* Már ha te Istennek fia vagy, te Istennek örökös is. Rom. 8. 17. *Hogy ha fiak tehát örökösök is, Istennek örökös, á Christusnak pedig örökös társai.* Már az örök élet az Istennek Fiainak örökfégek, mert Isten ajándékozta azt ő nekik. Rom. 6. 23. *Az Istennek ajándéka az örök élet á mi Urunk Jépus Christusban.*

Az Isten pedig te benned ezekkel á

L

te

te sulyos betegjégiddel az ó embert az az á bünt akarja meg fojtani, fött ugyan meg öldökleni, hogy valahá szünnének meg tégedet az gonoszra kiztetni, svégezetre á tefti halál által ezeket te belöld tellyesféggel ki törli. Ekképpen mikor mi az halálra mégyünk, lelkünk teftünktil el távozik, mindgyárt az örökké valo boldogfágban mégyen, mert ez á mi halálunk s az hiveknek halála nem egyébb, hanem az örök életnek kapuja; és mihélt ez meg léfzen meg szabadulunk minden nyomorufáginktul, nyavalyájinktúl betegféginktül, minden mi vétkeinktül, álnokfáginktül és az ördögnek fugalástul: Ugy hogy á mi büneinktül többé sem meg nem mocskoltathatunk, sem el nem csabittathatunk, sem pedig valami éretnekfégre, hittül szakadáfra, kételkedésre, vagy kécségben esésre el nem vonáttathatunk. Mert az halál minden nyomorufáginknak, kéfértetinknek, szenvedéfsinknek, betegéskedéfsinknek végét veti. Es mi azután nyugofzunk az Urban, örvendünk és vigádunk végnélkül az örökeletben, azért ne irtozzunk és ne félyünk az haláltul; fött inkább szives-

sziveffén kívánnyuk és ohajtsuk, holott ez által mégyünk mi az örökké valo vigafágra és örömré, és itt tellyesédik bé már az á mit ízent Pál mond. Rom 8. 28. *Tudgyuk pedig, hogy azoknak á kik Istent szeretik, mindenekegyaránt javokra vagynak, azoknak kik az ó végezése szerint hivatálosok.*

Jollehet az halál (ez világ fiainak szemek előtt irtoztató, azt minden úton modon igyékezik el kerülni) de á hivekre nézve inkább gyönyörűség, örvendetes, kívánatos, azt ugyan kívánták á régi szentek, Illyes. 1 Kirá 19. 4. *Elég immár az én életem: mostan ób Uram, ved el az én lelkemet. Mert nem vagyok jobb az én atyáimnál.* Jonas 4. 8. *Es kívánná magának halált, ezt mondván; Jobb nekem holtom hogy nem éltem.* Pál Apostol. Filip. 1. 23. *Mert szorongattom ez kettő között, kívánván el költözni és lenni á Christussal: mert az mindennél jobb.* Ez á mi régi Adamunk (á mi teftünk) azt ugyan mind utallya s mind pedig futtya, fött ugyan retteg és irtozik tüle: De á mi belső emberünk (á lelkünk) örül, fött ugyan örvénd és kíván

által menni azon: mivel tudgya azt hogy ez által minden bűnnek rutfágatul, á romlandóságtul, nyavalyáktul, nyomorúságoktul, világi gondoktul meg szabaddul, és ez által bé mégyen az örök boldogságban és dicsőiségben, az Istennek és a Bárány Christus Jéhusnak széki elejében, á kinek színe előtt elégséges öröm lészén. Solt. 16. 11. *Elégséges öröm vagygon te előtted: és gyönyörűségek vadnak á te jobbold felől mindenkor.*

II. R E S Z.

Azoknak vigasztalásokról á kik keserves halállal túságodnak.

Jo Atyámfia légyen ez tenéked vigasztalásod, emellyed fel szivedet, ebrésszed fel lelkedet ennek meg szemlélésére; mert imé á te meg oszlatafodnak és el költözédfédnek napja te hozzád közel vagygon; á melly napon á te irgalmas és szerelmes Atyád, (az ő te hozzád való nagy irgalmassága szerént) ez nyomorúságos és sa nyarúságos életből ki akar tégedet hívni, önnön magához által akar venni s költöztetni, á vég nélkül való örömrés menyeyei életre. Annakokáért ajánlyad mind tennen magadat s mind pedig valamid vagygon

gyon néki, és á te akaratod egy légyen az ő akaratyával; mondgya á te szived azt, á mit mondott á te Fejedá Christus. Matt. 26. 42. *A te akaratod légyen meg.* En menyeyi Atyám nem pedig az enyim. Kiálcsad á te Christusodat amá meg tért tolvájjal. Luc. 23. 42. *Es monda Jéhusnak: Uram, emlekezzél meg én rólam, mikor menédsz á te országodban.* Zergéss á kegyelemnek ájtáján á Publikánusfal. Luc. 18. 13. *A Publikánus pedig távol álván, nem akarja vala szeméit is az égre fel emelni, hanem veri vala mellét mondván: Isten légy irgalmas nékem bűnösnek.*

Esedézzél szüntelen amá Kananébéli aszszonnyal. Mat. 15. 8. 22. *Könyörű rajtam Uram.* Es mikor te így könyörégsz, minden kétféleg nélkül á Christus meg halgat tégedet, könyörületességre indúl te hozzád, meg engedi és meg bocsáttya tenéked minden bűneidet. Es mikor te innen kiköltözöl, minden bizonyal az ő országában á menyeyi Paradicsomban bé mégy; annakokáért ragaszkodgyál s fojamodgyál á te Christusodhoz és ajánlyad á te lelkedet néki mint

hiv Teremtődnek. 1. Pet. 4. 19. *Anna-*
kokáért á kik szenyvednek Istennek akarat-
jából, ajánlják Istennek miert hiv Terem-
tőjöknek az ő lelkeket, jót cselekedvén.
 Kiálcsad á te Atyádat Istenedet, á szent
 Dávid Profetának illetén szavaivál. Solt.
 31. 2. 3. 6. *Te benned biztam Uram, soha*
meg ne gyaláztassam, á te igazságodban
szabadíts meg engemet. Hajsd hozzám
á te füledet, hamar szabadíts meg eng-
emet: légy énnékem erős közsálam, és erős
bázam, hogy meg tarcs engemet. A te
kezedbe ajánlom az én lelkemet: mert
meg váltottál engemet Uram, igazságnak
erős Istene. Solt. 18. 3. Az Ur én közsá-
klám, és én váram, én szabadítóm: En
erős Istenem, én erősegem, ő benne bi-
zom; én paisom, és az én szabadulá-
somnak szarva, én fel magasztatatásom.
 Solt. 25. 1. 2. 6. 7. 11. 16. 18. 20. *Te*
hozzád Uram emelem fel az én lelkemet.
En Istenem te benned bizom, meg ne gy-
aláztassam; ne örüljenek az én ellenségim
én rajtam. Emlkezzél meg Uram á te
irgalmasságidról, és jóvoltodról; mellyek
kezdetül fogva vagynak. Lásd. a. t.

Ha te így á sz: Dáviddal egyétemben,
 tel-

tellyes szível segítségül hívod á te Istene-
 det, minden bizomnyal á te Istened meg
 segít tégedet, és azt mondgya tenéked.
 Solt. 91. 14. 15. *Mivel hogy ez engemet*
szeret, meg szabadítom ötet, fel maga-
sztalom ötet, mert esméri az én nevemet:
segítségül hívott engemet, meg halgatom
ötet, vele vagyok háborúságában; meg
mentem ötet, és meg diúsítottam ötet. Te
azért szerelmes atyámfia á jo vitezéget
harczold meg erőssen és álhátatosán, mint
illik az igaz Keresztyénhez és á Christus
Jésusnak erős vitezéhez. 2 Tim. 2. 3.
Te azért á munkának tenhét bordonnad,
mint á Jésus Christusnak jo vitéze. El
távostásd hogy valamiképpen ez harczban
hátra ne állj, hogy kárt ne vály; itten-
nem egyedül te harczólsz csak, hanem á
Christus Jésus á te Urad és Királyod, ő
ez harcznak vezére és Fejedelme. Ésa. 63.
 9. *Minden ő háborúságokban ő is vélek*
együtt háborgattatott; az ő orozájának
Angyala meg szabadította őket: hozzájok
való szerelméből és kegyelmességéből meg
szabadította őket, hordozta őket, és vi-
selté őket minden időben. Ötet kövésted
azért á ki erős harcztot harczolt te előtted,

ő á te vezéred és Hadnagyod, á ki meg szabadithát tégedet ez harczban és ütközetben á te lelkednek minden ellenfégitül, s minden nyomorúságidból akar micsodás veszedelmefek és sullyosflak légyenek is azok. Mert ő nem halando és földi Király, á ki valamely időben erő nélkül szükölködnek, akarattyában s szandekában meg csalatkoznék: De ez meg mérsekelhetetlen s ellene álhatatlan hatalmu Király, á ki mind azt meg cselekedheti valamit ígért és akar. Sőt már ő te helytetted meg győzte s föllyül multa á Sántát, az halált, és á Poklot, az honnet á te halálod is el nyelettetet á Christusnak gyöződelmes halála által. 1 Cor. 15. 54. 55. Annak okáért nincsen sem ereje, sem hatalma, te rajtad az örök ké való halálnak. *Várjad azért az Urat, és légy erős, és meg erőssüti á te szívedet; várjad azért az Urat.* Solt. 27. 14. 1 Tim. 6. 12. *A hit által való nemes harczot harczold meg: ragaszkodgyál az örök élet-hez, melyre hívattattál is, és nemes vállalás tétellel vallást töttél sok bizonysgok előtt.*

Holott ő á nagy és hatalmas Király á ki

ki te véled vagyon, ki árthatna néked? és ki merné magát ellened tenni? háld meg á sz: Pál szavait. Róm. 8. 31. 32. 33. *Mit mondunk azért ezekre? Ha Isten velünk, kicsoda mi ellenünk? A ki pedig az ő tulajdon Fiának nem kedvezett, hanem adta azt mi érettünk mindnyájan, mi módon nem adna ingyen az ő Fiával minékünk mindeneket? Kicsoda vádollya az Istennek választottit? Az Isten az a ki meg igazít. Lásd meg az 34. 35. 38. 39. versléket is.*

Látod hogy á Christussal együtt á te mennyei Atyádnak, minden javai s jótétéménnyel adattatának tenéked. 1 Cor. 1. 30. *De az Istenül vadjtok ti á Jézus Christusban, ki lőit minékünk Istentől bölcseség, igazság, szencség, és válcóság. Sőt az idvesleg és az örök élet is ajándekoztatik tenéked á Christusban.* Róm. 6. 23. *Mert á bűnnek földgya az halál, az Istennek ajándeka az örök élet á mi Urunk Jézus Christusban.*

Meg lásd azért hogy á te hitedet és bizodalmodat, egészszén helyezteffed ő benne; álhatatossan s erőssen támaszkodgyál é szegelet Köhöz, á Christus Jézushoz:

hoz: ő az erős és meg mozdulhatatlan id-
vességnek Fundamentoma, á kihez ha ki
támaszkodik bátorlástot véssen. Nem lé-
hetnek olyan szélvéizek, olyan magaf-
san hankodo habok, olyan nagy nyomor-
uságok azok, (ambár rettenetessék lé-
gyenek is:) hogy ezt á Fundamentomot
meg mozdíthassák: Ezen á te Idvözítő
Christusodon építed hát te minden bol-
doglágodat és reménségedet. Adgyad egélz-
len tennen magadat néki, ő benne hely-
heztesd á te bizodalmat, és egyedül ő
hozza ragaszkodgyál; úgy hogy semmi
nyomorúság, semmi kéleret, sem sze-
réncsés, sem szeréncsetlen, sem jo, sem
gonosz dolgok, sem pedig á te testednek
s vérednek tanáclása, el ne szakaszthás-
son tégedet ő tüle. Sőt akarmiképpen á
te lelkednek ellensége, az ördög kíztés-
sen tégedet, sugállya fuleidben, öncsé
elmedben, hogy minden reménségedet
Istenedből vöd ki; mert az Isten tégedet
meg utált s á Pokolbéli tüzre akar taszi-
tani: Mindazonáltal te azoknak, és
ezekhez hasonló sugallásnak ne engedgy;
Sőt annál inkább igaz és álhatatos hited-
nek általa, ragaszkodgyál fojámodgyál á
te

te édes Idvözítő Christusodhoz. Sid. 11.

1. *A hit pediglen az olyan dolgoknak va-
lóságok á melyeket reménlünk, és á mely
dolgok nem láttatnak azoknak bizonyos
mutatójok.*

Itt te á kegyes és Istenfélő Abrahám
Pátriárkával remély. *A ki reménségnek
felette, reménség alatt hitte, hogy lenne
sok nemzetiségnek atya.* Rom. 4. 18. A
te hited, reménséged, ályon ellene mind
azoknak á dolgoknak, melyeket á te
vak okoskodásod sugállana tenéked, és
valamellyeket amaz te ravasz és álnok el-
lenséged az ördög, igyékezik hanni á te
elmedben, á ki keres tégedet hogy bé
nyélhesen. 1 Pet. 5. 8. *Főzanok légyetek,
vigyázzatok; mert á ti ellenségtetek az ör-
dög, mint az ordito oroszlán szélel jár,
keresvén kit el nyeljen.* Azért te tanuld
meg és tarcsd meg ezt á vigasztalást; hogy
az Istennek szokása s uttya ez, hogy á
kit ő az égekben fel akar vinni, azt el-
sőben á nyomorúságoknak, s keferüfé-
geknek árjában (csak nem á Pokolban)
le erészti, hogy ekképpen azt az halálnak
kapujából meg fordítsa, az után meg ele-
venítse és meg elleszísze: á kinek meg
szaba-

szabadításában s meg gyógyulásában, az ő nagy irgalmasságát, kegyelmességét, akarja meg mutatni; meg engedi azt ez a szabados Ur, hogy meg kísérteffel, meg próbáltassál, és úgy láttatik veled banni mint ha el kárhoztatna. Mikor már egyebet szemeid előtt nem látsz, hanem az Istennek rettenetes gerjedező haragiáts a szomorú halált; a mikor már tellyesféggel mindenektől el hagyattattál, szerelmésidtől, joakaroidtúl, baráridtúl, akkor közelébb vagyon ő a te őrizétedre, oltalmazra, meg szabadításodra, akkor inkább szeret tégedet s nagyobb gondgya vagyon te reád; az Isten a nyomorúságoknak s nyavalyáknak közepette, emlékezik meg irgalmasságáról, a mint a Prófeta bizonyította. Solt. 30. v. 6. *Mert egy szempillantásig tart az ő haragja, és örökké való az ő joakarata: estve síralom vagyon, és reggel öröm.* Siral. 3. 31. 32. *Mert örökké el nem hágy az Ur.* *Mert ha bánattal illet, ismét, kegyelmes leszén, az ő kegyelmességének gazdagsága szerént.* Solt. 103. 13. 14. *Mikeppen könyörül az atya az ő fiain, azonképpen könyörül az Ur az őt felökön.* *Mert ő tudja hogy*
roms.

romlando edények vagyunk: meg emlékezik rola hogy pörből valok vagyunk.

Azért minni szemeidet, mind lelkedet, mind erzekenségedet, minden te ítéletidet, okoskodásidat, s egészlen ténnen magadat adgyad és ajánlyad a Christusnak, és ő mindent valamit cselekeszik, a te hasznodra s javadra cselekeszik. Te azért ne itéld az halálnak félelmit s kinyait, külső itélettel, külső tékintettél, s testi világi okoskodásoddal; hanem úgy a mint az Istennek beszéde, annak ítélete s végezése tartya s elődben adta. Solt.

116. 15. *Az Urnak szemei előtt böcsületes az ő szenteinek halálak.* Imé az Istennek szava az égből jö, átitok láto Jánoshoz é dolog felől. Tirk. 14. 13. *Es hallek az égből szózatot, mely ezt mondgya vala nekem: Ird meg; Boldogok lesznek ez után a halottak, kik az Urban halnak meg. á. t. A Christus Jésus önnön maga mondgya. Ján. 8. 51. Bizony bizony mondom néktek: valaki az én beszédemet meg tartándgya, soha halált nem lát.*

Azért akar melly dolgok láttatnának tégedet el vonni a Christustul, mind azokat véd ki hamarlással a te szivedből, s

ragaszkodgyál az Istennek irgalmasságához s annak becsédéhez, á melly meg marad örökké, elmékedgyél azokrol éj-jel és nappal. Mert a te külfő okoskodásod, elmednek hányodása, törődélé által, soha azt igazán meg nem foghátod, miképpen légyenek mind azok: hogy tenéked az halál által kel menned az igaz életre? miképpen léfzen az hogy tenéked meg kel haldod, ez világból ki kel költözöd, lelkednek testedből való ki menetéli által? miképpen á te lelked bátor-ságossan léfzen és marad az Istennél mind amaz utolsó napig? és miképpen léfzen az hogy tested meg rothad, á fergek meg észik, (Jób 19. 26.) meg emésztetik, porra hamuvá léfzen, még is az utolsó napon az ítéletre meg ujult ábrázatban elő kel állani: Ezt á külfő testi okoskodás soha meg nem fogháttya; hanem egyediül az igaz eleveh hit. Annakokáért meg szűnés nélkül elmékedgyél á te hitednek fellyeb émlített ágazatiról, és szorgalmatossan meg fontollyad, meg hanyad vessd á te elmedben annak minden czikkeit, mellyeket szábj osztán á te lelkedre.

III. R E S Z.

Utolsó vigasztalásáról á betegnek, mikor lelket Istennek ajánlya.

Most vagyon (szerelmes Átvámia) az az idő, hogy az hit által való nemes harczot meg harczold. 1 Tim. 6. 12. *A hit által való nemes harczot harczold meg: ragaszkodjál az örök élethez, mellyre hivattattál is, és nemes vallás tétellét vallást tötöl sok bizonyságok előt.* Vitéz-kedgyél azért erőssen, örizd meg bátran á mit á Christus te nálad le tött. Jelen. 3. 11. *Imé el jövök hamar, tartsd meg azt á mi nálad vagyon, hogy senki el ne vegye á te koronádat.* El törülhetetlenül nyomjad bé elmedben, á te Megváltodnak á Christusnak igaz ígérétit. Ján. 11. 25. 26. *En vagyok á fel támadás és az élet, á ki én bennem hiszen ha meg hal is él. Es valaki él és hiszen én bennem soha meg nem hal.* Á Christus fel vétén á mi természetünket önnön magára, á mi erőtelenlégünknek is alája adta önnön magát. Sid. 4. 15. *Mert nincs olly fő Pap, ki á mi erőtelenségünknek érzésén meg nem indulhatna, hanem olly ki meg kísértetett mindenekben hasonlatosképen á bűniül meg*

válva. ö meg holt á kereftfán, adván önnön magát tökéletes engesztelő áldozatul, és eleget tört minden mi bűneinkert. Jan. 1. 29. Imé ez az Istennek amá Báránya, ki el veszi é világnak bűnet. A Christus drága vérevel tisztítottak s tisztíttatnak meg, mind azok az ö bűneikből, valakik igazán hisznek öbenne. 1 Ján. 1. 7. Es á Jéhus Christusnak az ö Fiának vére tisztít meg minket minden bűneinkből. Efe. 1. 7. Kiben vagyon váltságunk az ö vére által. á. t.

Ez á te Idvözítő Christus Jéhusod el nem hágy tégedet is, ö minden bizonnyal meg segít, meg erősit, meg szabadít tégedet. Efa. 41. 10. *Ne félj, mert én te veled vagyok, meg ne rettenj, mert én vagyok á te Istened, ki teged meg erősítlek, annak felette meg segítlek, és az én igazságomnak jobb karjával támogatlak tégedet. 1. 13. Mert én vagyok á te Urad Istened, ki á te jobb kezedet fogom, és azt mondom néked: Ne félj, én meg segítlek téged. Azért semmi vezedelem nem árthat néked, sem erőt nem vehet rajtad. Nah. 1. 7. Jó az Ur, és á szorongatásnak napján erőffé: és nem hagyja azokat*

azokat á kik ö benne biznak. 2 Tim. 2. 19. A Christus Jéhus azt mondgya. Ján. 10. 27. 28. 29. Az én juhaim az én szómat halgattyák, én is esmérém azokat, és engemet követnek. Es én örök életet adok nékik, és soha el nem vesznek, és senki ki nem ragadgya azokat az én kezemből. Az én Atyám á ki azokat adta nékem mindeneknél nagyobb; és senki azokat ki nem ragadhatgya az én Atyám kezéből. Annakokáért (szerelmes Atyámfia) hidgy á Christusban, ajánljad á te lelkedet az ö sz: kezeiben. Solt. 31. 6. Á te kezembe ajánlom az én lelkemet; mert meg váltottál engemet Uram, igazságnak erős Istene..

Adgyad azért egészfzen tennen magadat á te mennyei Atyádnak, á ki az ö Fiaért bizonnyal mind szeret tégedet, s mint pedig meg vött és meg váltott tégedet nagy árron. 1 Pet. 1. 18. 19. *Ugy mint kik tudjátok, hogy nem veszendő állapotokon, mint aranyon vagy ezüsten választottak meg á ti hijában való életetekből, melyet á ti atyáitoknak tanításokból vöttek volt. Hanem drágalátos vérén, t. i. á makula nélkül és seplő nélkül való báránynak*

ránynak á Christusnak véren. Zengjen azért szádban ez utolsó ohájása, lelketet váro Christusodnak. Luc. 23. 46. *Atyám á te kezeidbe téstem le az én lelke-met.* A sz: Istvánnak amá mondása. Apost. 7. 59. Uram Jésus vegyed hozzád az én lelke-met.

Könyörgés.

Már az irgalmasságnak Attya, és á minden vigasztalásnak s bátorításnak Istene, erőssítsen s bátorítson meg tégedet, és az ő sz: Angyalinak szolgálatyok által; viesszen s költöztessen bé tégedet (mint Lázárt,) az Abyahámnak kebelében, az örök életben, és tégedet mind amaz utolsó fel támadásnak napjaig, őrizzen s tartsa meg, á kimondhatatlan s véghetetlen örömben és dicsőségben. Amen.

Betegért való Könyörgés.

Oh mindenható és örök Ur Isten á Jésus Christusban minékünk kegyelmes könyörülő Atyánk? á te sok rendbéli fanyargatásid ostorozásid között, mellyekkel hisz: Sött ugyan serkengézt minket á te hozzád való menételre, á te szokád tet-

tettzéfed Uram ez, hogy sok nyavalyák s betegségek által zabolázzad meg á mitefünk, s ki vegyed mi belőlünk á testi bátorlágot, hogy meg emlekeztés minket ezek által á mi előbbéni vétkes életünkrol, halando voltunkrol; Ugyan is ezek á nyavalyák fájdalmaik előjáró hóp-mesteri az halálnak, s az utolsó ítélet napjának, á mellyet követ az örök élet boldogság á te választott szenteidben s hiveidben. Ellenben méltó kárhoztatás, büntetés, követi az istenteleneket és hitetleneket, á kik á testnek és á vérnek munkait követték, és á kik femmi nyavalyát, fájdalmat, nem láttanak ez életben: Imé szemleljük ezt á mi (szerelmesünk, atyánkfiat,) joakaronkat; kit beteg ágyban ejtettél, és á kit á te fujtolo veszfödél keményen fanyargázt, lévén Felfégednek igaz oka az ötet fanyargatásra az ő sok bünciért.

De mi Uram nyavalyás nyomorúlt bűnösök á mi természetünk szerént, kik minden napon ez orában is szűkölködünk fegedelméd s kegyelméd nélkül, á Jésus Christusnak Neve s Közben járása által, kérünk tégedet é mi (atyánkfiával) joakaronk-

karonkkal edgyütt, ne szály ítéletben ö véle, és ne bányál az ö fok büneinek érdeme szerént ö véle: Sőt a Jépus Christusért a mi Idvözítő Urunkért, a ki mind ötet s mind minket megmosogatott minden mi büneinkből, eléget tévén a keresztfán ö érette, cselekedgyél kegyelmessen ö véle.

Híszem Uram te váltottad meg ötet nagy árron, adgy hát kegyelmet néki, adgy olly erőt és bátorságot néki, mellyel csendéssen s békefleges türeffel szenyvedhesse a te atyai látogatásodat és szultoló kezeidet; nagy engedelmséggel s szabad akarat szerént engedelmskedhessék a te jo tettzésednek s akaratodnak: Nyujcsad segedelmedet minden ö nyomorúságiban s nevézet szerént éjelen való kinnyáiban és fájdalomban. Kiváltképpen Uram mostan, mikor az ö lelke esméreti vádollya ötet, az ö titkos tudatlanlágból s szánzandekból cselekedett bünei támadtanak ö ellene: tedd azoknak elleneb a te szerelmes Fiadnak szabad akarat szerént való áldozattyát; híszem ö az, a ki mindnyájunknak álnokságát magára yötte, és mind azokat a bünte-

büntetéseket mellyeket minékünk kellett volna szenyvednünk elszenyvedte: ö lött mi érettünk (bünne) ö holt meg a mi büneinkért, ö támadott fel az halálból a mi meg igazulásunkért, és tökelletes meg váltatásunkért.

Kegyelmes Atyánk kerünk mitégedet, adgy olly hitet néki, hogy annak ereje s munkája által érezze meg minden te jótétemenyidet, ez nagy nyavalyájában, kinnyában, s beteglégeben; ismérhess meg a te jelen létedet, költsolhassa mind azoknak a te ajándekidnak s irgalmasságidnak gyümölcseit mellyeket ígértél a Christus Jépus által minden te benned hívőknek: ajándekozd meg Uram ötöt olly buzgósfagos hozzád való indulattal, olly benned való álhatos bizodalommal és hittel; hogy foghassa meg azokat a boldogtágnak nagy kincseit (t. i. minden bűnenek bocsánattyát a Christus Jépus által s ö érette) mellyeket a te beszédednek halgatása, Sacramentomidnak vétele által közlöttél ö véle, hogy igy erőstessék bátorittassék meg mind a maga lelke esméretinek vádolási, s mind pedig az ördögnek álnok és ravasz incselkedési ellen.

Ajándec-

Ajándékozd meg Uram ötet olyan hit-
 tel, á melly által verheffé, üzheffé vízfúzá
 á bünöknek fértegető nyilat, és így bá-
 torfágossan méheffen által az halálból az
 életre, és véheffé nyérheffé el á tökelle-
 tes örömmek örvendetes gyümölcseit: Mi
 annakokáért egészízen ajánlyuk tenéked
 oh mennyei Atyánk, mivel te vagy az
 ilyen nehéz betegeknek s nyavajásoknak
 Fő-Orvosa, vísföld gondgyát azért és gyó-
 gyítsd meg ötet. Mivel te erőtelennit-
 ted meg, erősfítéd is meg ötet, ő min-
 den világi gyámolitul, segeditül meg fosz-
 tatot; kérünk azért tégedet te légy legi-
 töje s gyámola néki, mivel te sebesítet-
 ted meg ötet, kösséd bé sebeit. Te tet-
 ted félelmessé s rettegős szívűé, adgy Uram
 ő néki bátorságot és mérelességet. Te is-
 méred Uram az ő külömb külömb fele
 büneit és romlot voltát, mosd meg és
 tisztogátsd meg mind azokból ötet, amá
 makula nélkül valo Báránynak á te Fiád-
 nak á Jésus Christusnak vérével. Te tu-
 tod mind azokat á dolgokat, mellyek
 fzüktégesék néki; kérünk azért mi té-
 gedet oh kegyelmes Atyánk, á te jo tett-
 zésedből elégítsd meg az ő szabados és
 kegyes

kegyes kívánfágit, add meg az ő belső,
 lelki éhségét és szomjúságát: Sőt bőfé-
 gessen elégítsd meg, á te igazfágoddal
 és á te idvözítesséddel, fogádd hozzád és
 öléld hozzád ötet, mert egyedül te hoz-
 zád fojámodik á fegedelemért.

Végezetre könyörgünk mi tenéked,
 hogy á te véghetetlen jovoltod és irgalmás-
 fágod szerént, engedd és bocsátsd meg
 minden büneit, mellyekkel tégedet maga
 ellen az haragra és á boszszu állásra fel
 gerjesztett. Az halál helyet és az halál
 után adgy ő néki örök életet, hogy örök-
 ké élheffen te veled á dicsőffégekben: Es
 ha te Uram úgy itéled hogy jobb és hasz-
 nosláb néki, még ez halando életben to-
 vább meg maradni; mind azért hogy á
 te Anyaszent egyházadban az élők között
 tenéked szolgállyon, s mind pedig azért
 hogy á te Fiádnak á Christus Jéusnak
 példájához s ábrázattyához közelébb já-
 rullyon; ad meg néki elebbéni erejét és
 egészféget, és az ő erejével s egészfével ed-
 gyütt, naponkent jobban jobban nevel-
 lyed ő benne á Szent Léleknek ajándé-
 kait és kegyelmeit: Mindazonáltal Uram
 á te akaratom legyen meg ebben is, mi-
 képpen

képpen minden dolgokban, á ki jobban tudcz mindeneket á mi hasznunkra mivelni hogy semmint mi.

Mind ezeket á te dicsőfégedre tarto-
kivánt jo dolgokat, add meg minékünk
oh kegyelmes Atyánk; és ha é miszerel-
mes (atyánkfiat) joakaronkat é nyava-
jlás s beteges állapottyában ki szollitod é
büös világbol; á te áldott szolgáló sz.
Angyalidnak szolgálatyok által kéfértéfd
bé lelket, (mint á Keresztfán meg tért
Tolvájnak lelket á te Paradicsomodban)
és mint á Lázárnak lelket az Abrahám-
nak kebelében: á te szerelmes Fiádért á
mi Urunk Jésus Christusért, á ki miné-
künk Megváltonk, Szószollonk és Köz-
benjárónk, á ki él és Uralkodik véled
egyenlő Felségben, á Szent Léleknek ed-
gyességeben, mind világ végezetig és
mind örökké. Amen.

A Beteggél magával mondádo Könyörgés.

Ur Jésus? te vagy minden élő embe-
reknek egésségek és örök életek, á kik
é nyomorúlagos és siralommal tellyés élet-
ből

ből igaz hitben ki multának és ki mul-
nak; én magamat egésszfen ajánlom á te
áldott akarátod alá; ha téttzik sz: Felsé-
gednek hogy az én lelkem még egy kevés
ideig maradjon, ez én testi házámnak
Sátorában, hogy egy kevés ideig szolgál-
lyon tégedet még ez életben: vagy pedig
Felséged akarattya ez, hogy rövid nap ki
költözzék innen: bizonyossan el híszem
azt, hogy az el nem vélzhet, á ki á te
írgalmáffagodnak kezében ajánlotta ön-
nön magát.

Oh Uram kézf vagyok és akarom le
tenni ez erőtelen és romlando testet, az
bizonyos és minden kétfég nélkül meg
léendő fel támadásnak napjaig; akkor
ismét ezt elő állatod sokkal szébb és ro-
molthatatlanabb állapotban. Most pedig len
esedézem tenéked, erősfited bátoricsad az
én lelkemet á te Szent Lelkednek kegyel-
mevél, minden kéfértetek és á Sátánnak
incselkedési ellen: övedzgy környül en-
gemet á te írgalmáffagodnak paissávál, á
mint cselekedtéld á régi időben á te szentid-
dél és Mátyromiddal, kik félelem és ret-
tegés nélkül, fött bátoríffaggal mentenek á
késérvés és rettenetes kinokra és á halálra.

En látom Uram hogy magamban semmi erőfiséget nem talállok, hanem minden reményegem, bizodálmam, bátorfágom vágyon á te ki mondhatatlan jóvoltodban és irgalmasságodhan: Semmi érdemet jófágos cselekedetet Uram, te elődben nem vihetek mert nincsen; fött szemlélem szemeim előtt az én sok álnokfágimmat, mellyek többék á tenger partyán lévő fővényeknél, kik fellyül hallattak az én fejem felett, úgy hogy azoknak sullyos terhét jaj nehézen hordozhátom: De én el hiszem hogy mind azokból á te Fiádnak drágálátos halála s vére hullása által meg mosogatál és meg tisztítottál, és az ő tökellétes igazságát, s engedelmességet énnékem tulajdonítottad; el hiszem azt is bizonynal, hogy engemet á te igaz szentidnek, szolgálódnak (s szolgálóidnak) számok közben bé irtál. El hiszem azt is hogy te én érettem jöttél edgyikért é világra, én érettem vetted fel edgyikért ez életben lévő minden erőtelenségeket: Te Uram Jéhus én érettem éhezttél, szomjuhoztál; te én érettem tanítottál, prädicállottál, és sok hállatlan csúdákat cselekedttél, te én érettem bójtöltél

töltél és könyörgöttél, én érettem sok jó dolgokat cselekedttél, mig az emberek között éltél és társalkodtál, te én érettem sok keserves csapásokat s kinokat szenvedttél; fött az halált is á Keresztfán én érettem meg kostoltad: Mind ezek édes Idvözítő Christus Jéhusom drágálátosak és használátosak á te szegény szolgálódnak (s szolgálódnak) mellyek szabad akarat szerént vitettek végben te tüled én érettem, és egészlen ajándek oztáttak és adattáttak énnékem te tüled.

A te szent véred édes Jéhusom, mosogáttá s tisztogáttá el az én büncimnek rútágát, á te igazságod fedezte el az én igazságtalanságomat, és á te érdemed állott én helyettem az ítelő szék eleiben. A mint pedig az én beteglégem és nyavalyam nő, úgy kerlek Uram tégedet, nőjének az hitnek, békesléges türesnek, álhatatóságnak, ajándekai és kegyelmei is én bennem; hogy az én hitem és bizodálmam ne légyen kétféles és álhatatlan, sem á te hozzád való szeretetem meg ne kissebbítettsek, sem pedig az embéri erőtelenségüül viseltetvén az halálnak félelmi meg ne rettencsének. Fött az halálnak

lálnak közepiből is kezeimet az égek felé
térjesztsem, és ha testi szemeim be zárol-
tatnak is, elmémnek s hitemnek szemei
te rád függésztessének: Es mikor nyel-
vemnek szöllása el vétetik, szívemmel
meg szűnés nélkül kiálthassalak ezt mon-
ván: Uram á te kezembe ajánlom az én
lelkemet (vagy inkább á te lelkedet)
mert te váltottad meg ezt á te drágálatos
véreddel.

Edes Idvőzitőm Ur Jésus Christus?
vedd hozzád az én lelkemet, öriz oltal-
maz engemet á te vedelméző szárnyaidnak
árnyéka alatt, hogy az halálban el ne ál-
gyam: Sőt vigy által engemet az halál-
ból az életre; te benned bizom én Uram
Istenem, ne szegényüllyék meg, te vagy
csak egyedül az én Uram és Idvőzitőm
ne hadgy el engemet, se ne felekezze el
rólam én idvességemnek Istene. Sőt
légy jelen én mellettem; te erőfitts, gyá-
molits, és vigasztály meg engemet: és
végéztetre abban az időben á melyet el
rendeltél, vezérelj bé lelkemet á te sz-
országodban, á melyet készítettél világ
fundamentomának fel vétésének előtte.
Jövel Uram Jésus. Amen.

Akkorá

Akkorra való könyörgés, mikor
á Beteg utolsó orájához közel
vagyon.

Ur Jésus Christus? te vagy á fel tá-
madás és az élet, te benned valaki hiszen
foha meg nem hal; tekincs le á menyből
á te szencségednek és dicsőlégednek haj-
lékából. Lásd meg és könnyébbítj meg
éte szolgádat, (s szolgádat) ne fedd meg
Uram ötet á te haragodban, se ne ostromozd
meg ötet á te bujulásodban: Sőt könyö-
rülly ő rajta á te irgalmasságodnak sokasá-
ga, és á te atyai könyörületességednek nagy
volta szerént. Ha Uram á te kedves aka-
ratod tartya, add meg elebbéni erejét és
egészséget, hogy az élők között magasztal-
hassa á te nevédet: Ha pedig örökké való
dekrétomodban úgy vagyon el végezve
felöle, hogy é jelen lévő betegsége által,
hijjad az ő örökké való házájában é nyo-
morúságos és siralmas életből, adgy ő
néki álhatatos és kételkedés nélkül való
hitet mind végig, hogy békességes türef-
sél szenyvedhesse á te atyai vesztödet és
látogatásodat.

Az ő teste oh Uram igen erőtelen és

N 3

gyöngé,

gyöngé, ály melle á te kegyelmeddél és erőssítéd az ő erőteleniségét; az ő lelki ellenségi sokak s erősek, azok ellen oltalmazad bátorítsád ötet á te Szent Lelkednek hatalmával és erejével: Nevezét szerént amaz álnok és rávász Sátán, soha meg nem szünik, (kiváltképen az ő halálának oraján, mikor az ő lelke esmérleti lég félelmessebb teste erőtlenebb) á te szolgálának (szolgálnak) lelket ijéztetni, hogy ha lehetné lelket testével edgyütt öszve rontana; oltalmazad azért szerelmes Atyánk ötet á te szárnyaidnak árnyéka alatt, á testnek é világnak és az ördögnek minden incselkedési és sugallási ellen; hogy sem á testnek erőtlenégi s gyarolási, sem az ő betegségenek keserves fájdalmi, sem é világnak kívánsága szeretete, sem az ő bűneinek sokasága, sem á Sátánnak rávász álnokiága, és semmi egyéb hijjában való dolgok el ne szakáshassák á te benned való hittül és bizodalomtul.

Meg vallyuk Uram mi azt hogy sem ő benne, sem mi bennünk, nincsen sem erő, sem segítség, az ötet betegségeből való ki légellesre, mert mi álnoklágban fogán-

fogántattunk és bűnben születettünk s jöttünk é világra; mellyet minden napon cselekedet szerént való vétkeinkkel szaporítottunk, mind gondolatinkban, beszédinkben, és külső cselekedetinkben, mellyekkel á te haragodat busuláfodat fejünkre vontuk: Kiben bízzék azért ő hanem csak te benned, és kinek könyörögiön á segedelemért hanem csak tenéked, ki vagy mind azoknak Idvözítője á kik te benned biznak? Te nem szántál ő érette születetni, szolgál formáts ábrázatot fel venni á te szolgálának (s szolgálnak) állapattyaétt, hogy abban az ember formában ez életnek minden erőtlenégeit külömb külömb féle gyalázatit s betstelenítettéfit el szenyvedné; végezetre á te szent testedet az halálra adtad, és á te szent véredet ki ontottad ő érette á keresztfán.

Mind azok most használynak önéki, kérünk tégedet édes Idvözítőnk? á te drágalátos véreddel masogássad meg ötet az ő sok bűneiből, á te ártatlanlágodnak tiszta bibor köntösvél fedezzéd el az ő tisztátalanlágát és igazlágatlanlágát; á te kegyelmeddél és hatalmaddal most légy jelen

jelen ő melllette, á te Lelkednek édes vigasztalásával biztatlád s vigasztallád ötet: mind addig míg é siralomnak és nyomorúságnak völgyéből, á te el készített öröklégedben bé szollitod ötet, hogy ott lételepedgyék Abrahámmal, Ilákkal, Jákobbal és minden te Szentiddel.

Halgas meg minket oh mi kegyelmes könyörülő Idvözitönk, ebben á mi könyörgélünkben s efedezsünkben, és tarcs meg é te szolgálodat (s szolgálodat) á ki te benned bizik, nyújcd ki á tehatalmas védelmező kezeidet az ooltalmára és segitfégere. A te Szent Lelkeddel bátoritlad és vigasztallád ötet, és á te kegyelmességgiddél és irgalmasságiddál maradj meg ő véle, most ennek utánna és mind örökké. Amen.

V E G E.

MUTA-

AZ ELSŐ SZAKASZABAN
LEVŐ,

RESZEKNEK.

MIért á betegség bocsáttatik Istenül az emberekre. I.

A betegségnek idején, az hitnek szükéges voltárol, és az hitet erősitő dolgokrol. II.

Azokról az három dolgokrol, á mellyek á betegségnek idején, és az halál árnyékában ijéztik; rettentik az embernek szívét lélekét. III.

A mi büneinknek meg emlekezése s féltelme ellen való dolgokrol. IV.

Azokról á ízent írásbéli helyekrol, á mellyek azt bizonyittyák; hogy á Christus által á választot betegeknek bünök meg vadnak bocsáttatva. V.

A betegségnek idején felebarátival való meg békéllestről, ha annak előtte azt véghez nem vitte. VI.

A jó lelki esmérető Orvos Doctornak segitfégevel való élestről, á betegségnek idején. VII.

A

MUTATO TABLAJA.

A halál félelme s irtozáfa ellen valo dolgokról. VIII.

Azokról a sz: irásbéli helyekről, a melyek állattyaák s bizonyittyaák az halottaknak fel támadását. IX.

A Pokolnak és az örökké valo kárhozatnak félelmi s ijeszteti ellen valo dolgokról. X.

A Christusnak mi érettiünk valo kéleértitiről és szenyvedesiről. XI.

A Christusnak három rendbéli kéleértitiről. XII.

Joakarojoknak, szerelméséknek, felebaráttyaoknak halálokon valo meg szomorodottaknak vigasztalásokról. XIII.

Rövid intés a Christus Nevéről valo valas tételre. XIV.

A MASODIK SZAKASZABAN LEVŐ.

RESZEKNEK.

Azoknak vigasztalásokról, a kik már beteg ágyokban fekülznek. I.

Azoknak vigasztalásokról, a kik kéleves halállal tufázkodnak. II.

Utolsó vigasztalásáról a betegnek, mikor lelket Istennek ajánlya. III.

Bete-

MUTATO TABLAJA.

Betegért valo Könyörgés. - - 128.

A beteggel marával mondando Könyörgés. 134.

Akkorra valo könyörgés, mikor a beteg utolsó orajához közel vagon. 139.

VEGÉ.

KEGYES OLVASO.

EZ együgyü munkácsának ki nyomtatásában, az ból accentusok a bötiük föliben nem tétettének, a bötiük az ból vagy el hágyattáttanak, vagy meg fordittáttanak, vagy helyekben mások tétettének; azokat az hibákat s fogyatkozásokat tulajdonitsad annak: hogy a Könyv nyomtató Belga lévén, a Magyar írásnak olvasásához, annál inkább annak ki nyomtatásához nem szokott volt. Légy jo egészségken. K. O.

Irtam Ultrajeetomban 1700. Esztendőben.
Pünkösöd havának 19. Napján.

MUTATO TABLAJA.

132. melle őrajához közel vagon.
 133. Akkora való könyörgés, mikor a beteg
 134. 135. 136. 137. 138.

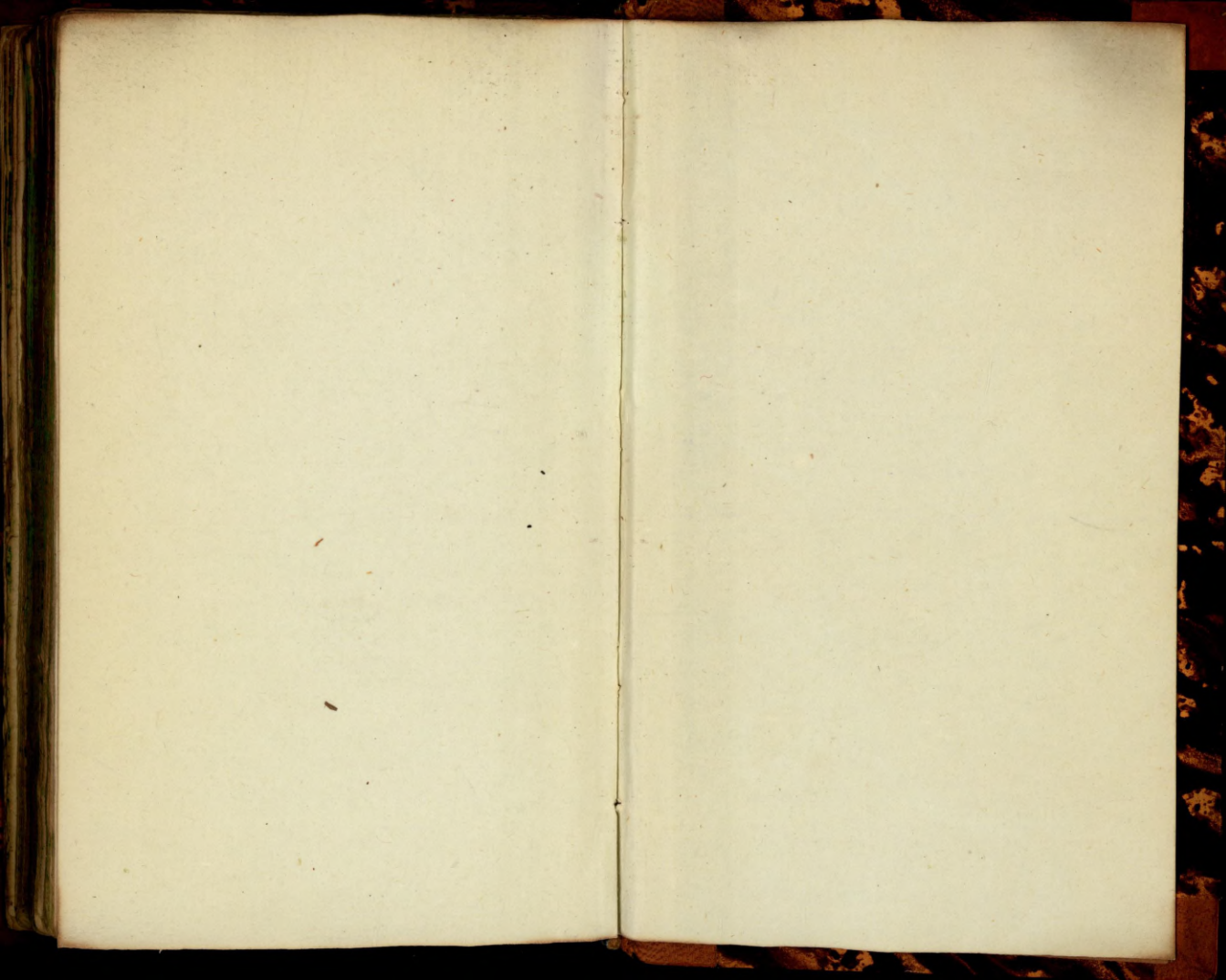
V E G E

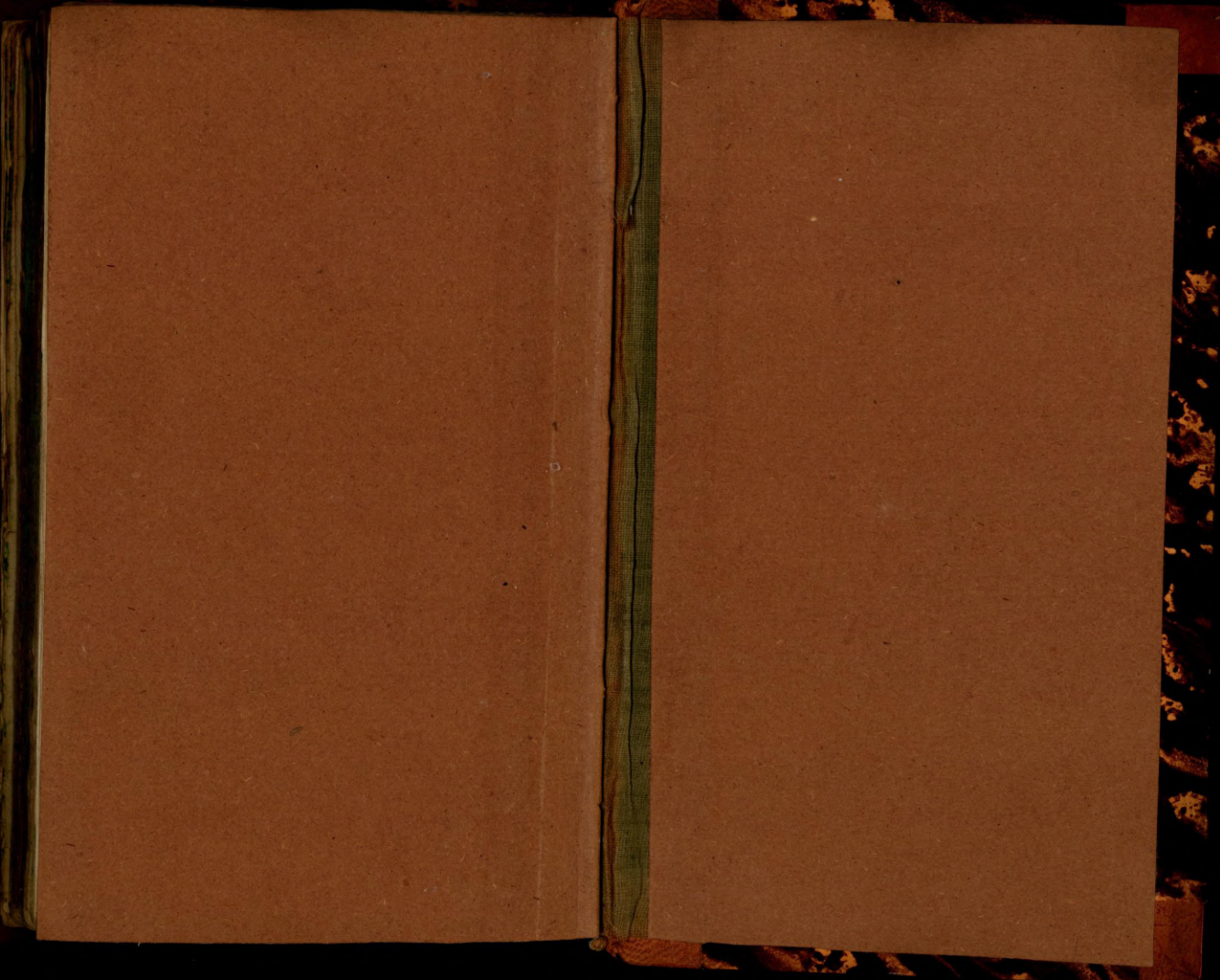
KEGYES OLVASO.

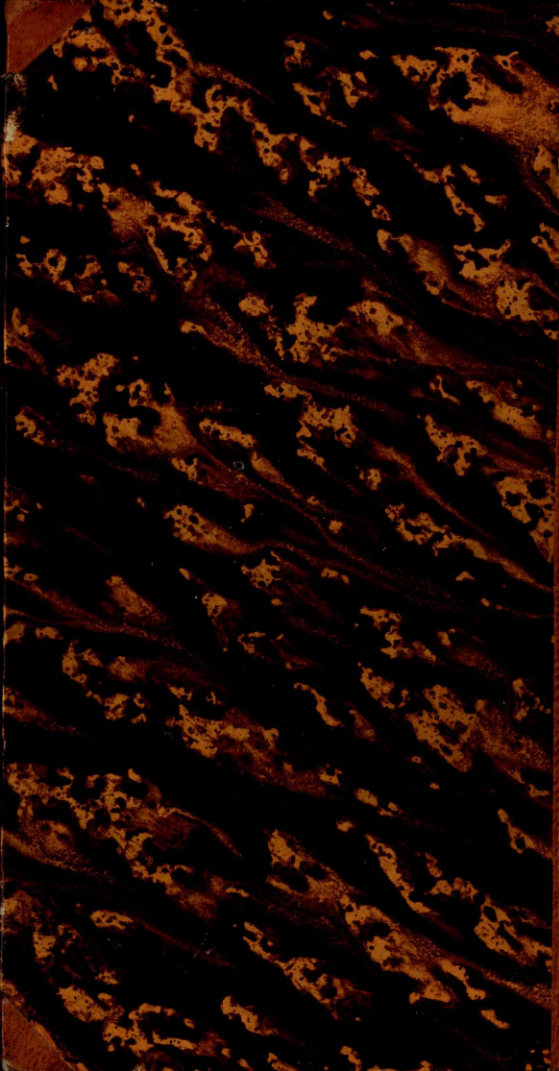
E könyvben mindenütt látható, hogy a
 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

R
1

PA
DA
LA
1900

2

2

2

1900